

NÆRINGSLIVSMAGASINET

NR. 1 • 2016 • ÅRGANG 22
LØSSALG: 79 KR

Rosenkilden

Dette vil skape ny aktivitet

2016 blir like tøft som 2015. Men nå kommer prosjektene som vil skape ny aktivitet. Det skal investeres for mellom 60 og 70 milliarder kroner innen bygg og anlegg bare de neste fire årene, noe som vil generere flere tusen arbeidsplasser. Les hva næringslivet tror om det nye året.

side 6-19

MAGASINET ROSENKILDEN

Næringsforeningens magasin Rosenkilden kommer ut månedlig i et opplag på 14.000. Det distribueres til alle bedrifter og offentlige virksomheter i regionen. Rosenkilden skal være dagsordensettende i regionens viktigste næringspolitiske saker og gjenspeile aktiviteten i medlemsbedriftene. Næringsforeningens nettside: www.naeringsforeningen.no.

KONTAKTPERSONER

TIPS: Egil Hollund, tlf: 992 93 700,

epost: hollund@naeringsforeningen.no

ANNONSER: Rune Dale, tlf: 920 54 779,

epost: dale@naeringsforeningen.no

MEDLEMSKAP:

Randi Mannsåker, tlf: 464 12 959,

epost: mannsaaker@naeringsforeningen.no

MEDLEMSMØTER:

Anne Woie, tlf: 995 12 623,

epost: woie@naeringsforeningen.no

KOMMENDE ARRANGEMENTER

MEDLEMSMØTER

14.01 Rogaland på børs: Utsikter 2016

19.01 Treffpunkt Sandnes

20.01 Ny og nysgjerrig

21.01 Byggeboersen

27.01 Nytt og Nyttig i Dalane

28.01 Aksjeåret 2016

28.01 Førskolen

29.01 Lederskolen I: Ledelse i urolige tider

For mer informasjon
og påmelding,
gå til naeringsforeningen.no.

INN ACTIVITIES

16.01 Science of happiness

18.01 Information meeting about

'Mulighetsterminalen'

20.01 The new migration flow

02.02 INN Entrepreneurs 2016

06.02 Skiing and playing in the snow

07.02 X-country skiing for beginners

For sign up,
go to rosenkilden.com.

Rosenkilden følger redaktørplakaten.

Ansvarlig redaktør: Harald Minge.

Redaktør: Egil Hollund.

I redaksjonen: Ståle Frafjord, Frode Berge,

Trude Refvem Hembre

og Elianne Strøm Topstad.

Utgivelse/produksjon:

Næringsforeningen i Stavanger-regionen.

Telefon: 51 51 08 80.

Epost: post@naeringsforeningen.no.

www.naeringsforeningen.no

Opplag: 14.000.

Trykk/layout: Gunnarshaug Trykkeri AS.

Fotografer: Markus Johansson og

Henrik Moksnes/BITMAP.

Årgang: 22.

Redaksjonen avsluttet: 18. desember 2015

Innhold

Tidenes investeringsløft på Nord-Jæren 6

2015 fra A til Å 20

Profilen: Sissel Leire 24

Lær av de beste: Gilje Tre AS 28

Bedriften: Egersund Group AS 32

Vårens møter i Næringsforeningen 36

Brobygging og innovasjon øverst på agendaen 38

Styrelederen 40

Energikommentaren 42

Lunch 43

Spaltisten 44

Nye medlemmer siden sist 46

Nytt boliggebyr mindre brutalt etter
Lyse-forhandlinger 48

Kilden 50

INN Expats 52

Stavanger Rekrutteringsindeks 54

Nå er gründerne i arbeid 55

Nytt om navn 56

Pumps & Pipes-avtalen signert i Houston 57

Næringslivets olympiatopp

Den beste måten å forutse framtiden på er å forme den, sa Willy Brandt. På tross av nedgangstider, økt arbeidsledighet og lav oljepris er det en region på offensiven som går løs på et nytt år. Og ingen har tenkt å vente på at ting ordner seg av seg selv.

HARALD MINGE • Adm. dir. i Næringsforeningen

Arbeidsledigheten har passert fire prosent i Stavanger-regionen. Samtidig kan det være på sin plass å minne om at rundt 96 prosent fortsatt har arbeid, og at 55 prosent av de som mister jobben har nytt arbeidssted innen tre måneder. I prosent har ledigheten eksplodert, men midt i elendigheten finnes det noen perspektiver. Vi har gått fra ekstremt lav ledighet til lav ledighet. Det er riktignok en fattig trøst for de som i dag er på jakt etter jobb, men når depresjonen inntar oss kan det være fornuftig å løfte blikket! Hva er egentlig situasjonen for Norge og Stavanger-regionen?

Mange personligheter har vært innom Næringsforeningens 190 konferanser og medlemsmøter i 2015. En av dem var Sveriges tidligere statsminister og utenriksminister Carl Bildt. Kvelden før foredraget på Pulpit i Konserthuset deltok han på en samling med et utvalg lokale næringslivsledere. Der ble han forespeilet krisebegrepet som gjennomgående blir brukt i norske medier – koblet opp mot ledigheten på rundt fire prosent. Den tidligere statsråden og fredsmekleren måtte ta en kunstpause før han redegjorde for de nye og bekymringsfulle internasjonale utviklingstrekkene, for så å bemerke at fire prosent ledighet er en situasjon både Sverige og de fleste andre land bare kan drømme om. Behersket gjorde han også rede for de mulighetene og internasjonale fortrinnene Norge har med sin industrikompetanse, oljeteknologi og ikke minst med sin økonomiske særstilling.

Fra Næringsforeningens perspektiv er det først og fremst to inntrykk vi sitter igjen med etter 2015: På den ene siden har det vært vondt å se hvilke krevende prøvelser mange av våre medlemsbedrifter har blitt utsatt for i løpet av svært kort tid. Husk at vi trengte 12.000 ingeniører i Norge allerede i 2012, og at det var 600 ubesatte ingeniørjobber i Rogaland så sent som i januar 2014. Men som i industrisamfunn flest, går det enten raskt opp eller raskt ned. Det er vi riktignok vant med her i regionen,

uten at det er spesielt lindrende i seg selv når nedturen treffer oss. Samtidig, og nå er jeg på inntrykk nummer to, er det med en stor porsjon stolthet vi er vitne til et næringsliv som virkelig mobiliserer i det som er en regional dugnad vi neppe ser andre steder i Norge. I desembernummeret av Rosenkilden identifiserte våre journalister hele 24 ulike tiltak for omstilling i næringslivet og virkemiddelapparatet. Ledere står fram og tar ansvar, ansatte i mange bedrifter går kollektivt ned i lønn eller jobber mer enn hva som kan forventes. Alle har vi et felles mål; hvordan skape flere arbeidsplasser, både på kort sikt gjennom hurtigvirkende og effektive motkonjunkturtiltak, men kanskje først og fremst hvilke muligheter denne regionen har i et lengre tidsperspektiv. "Krisen" har satt i gang mange viktige diskusjoner og prosjekter som vi ikke hadde tid til å tenke på da det for mange bare handlet om å ordne køen av ekstremt betalingsvillige kunder.

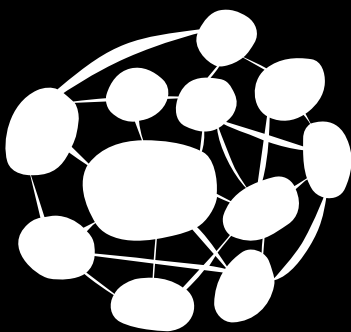
Konkurrer når du må, men samarbeid når du kan! Denne setningen passer ikke bare godt som et arbeidsgrunnlag for Næringsforeningen og alle de 25 ressursgruppene, men også for et næringsliv som forstår at deling av kompetanse og tett samarbeid kommer alle til gode. Når hundrevis av regionens smarteste hoder på tvers av bransjer og fagfelt, helt uhindret av barrierer som den daglige konkurransesituasjonen, har jobbet dugnad i Rosenkildehuset i løpet av høsten for i fellesskap å jobbe fram nye næringsmuligheter, er det et tegn på nettopp denne ånden. Få det gjort, kom i gang! I prosjektet Nye muligheter har vi nå rundt 50 konkrete prosjekter til vurdering. Flere følges nå opp med nye samlinger for mindre bedriftsnettverk, i noen tilfeller er det etablert og finansiert forprosjekter. Uten å forskuttere noe som helst, syns jeg det er god grunn til å skru opp forventningene. En del av sonderingene som nå blir gjort omhandler særdeles hårete og ambisiøse prosjekter. Noen vil kanskje være enkle å skyte ned tidlig for de få som fortsatt måtte drive med den sporten. Vi er imidlertid avhengige av evne til visjonær

tenkning, spesielt fra det offentlige, når flere av disse ideene etter hvert rulles ut i 2016. Her kan det ligge et skattekammer eller to.

I november ble Egersund Group kåret til Årets bedrift i Stavanger-regionen. Opprinnelig laget de og reparerte tråler for ulike fiskeslag. I dag produseres utstyr for laksemerder i oppdrettsanlegg. De er nå i ferd med å utvikle en ny metode for å fjerne lakselus, og i sommer satte bedriften verdensrekord når det gjelder oppsamling av oljesøl med ny teknologi. Videre har de utviklet et system for tauing av isfjell som kan true oljeinstallasjoner. Årets vinner har også et betydelig eierskap i AkvaGroup på Bryne. Denne kombinasjonen har vist seg å være gull verdt for alle involverte, et eksempel på hvordan merverdi skapes ved kompetansedeling i felles regi.

Samme kveld som prisen ble utdelt for 29. gang, hadde vi besøk av Tore Øvrebø fra Stavanger, nå toppidrettssjef for Olympia-toppen. I foredraget fortalte han om tankegangen bak Olympiatoppen, men egentlig var det like mye en beskrivelse av næringslivet i Stavanger-regionen. Olympiatoppen kom nemlig i stand fordi man ville lage et kompetansesenter som involverte alle de ulike idrettsgrenene slik at man kunne lære av hverandre å finne fram til nye metoder for å nå bedre resultater. Er det ikke akkurat det vi holder på med her nå? Lager næringslivets olympiatopp?

Mange bedrifter går inn i 2016 med en viss usikkerhet. De fleste tror på en varig endring. Analytikernes spådommer tas i høyden med en klype salt. Ingen har tenkt å lene seg tilbake fordi noen tror at alt vil snu i 2018. Det er for mange faktorer som spiller inn som vi ikke har herredømme over selv. Men en del av mulighetene som kommer kan tallfestes. Det har også blitt forsøkt gjort i dette nummeret av Rosenkilden som dokumenterer de enorme investeringene når det gjelder infrastruktur, bygg og anlegg, fram mot 2020. Men en del av dette kommer for sent for en bransje som har det tøft. Hver stein må derfor snus for å finne prosjekter som kan igangsettes tidligere.

NÆRINGSFORENINGEN

Gir kraft til vekst

POSTADRESSE

Næringsforeningen i Stavanger-regionen,

Postboks 182, 4001 Stavanger

TELEFON: 51 51 08 80.

E-POST: post@naeringsforeningen.no

NÆRINGSFORENINGEN ER TIL STEDE I HELE STAVANGER-REGIONEN – FRA DALENE I SØR TIL RYFYLKE I NORD.

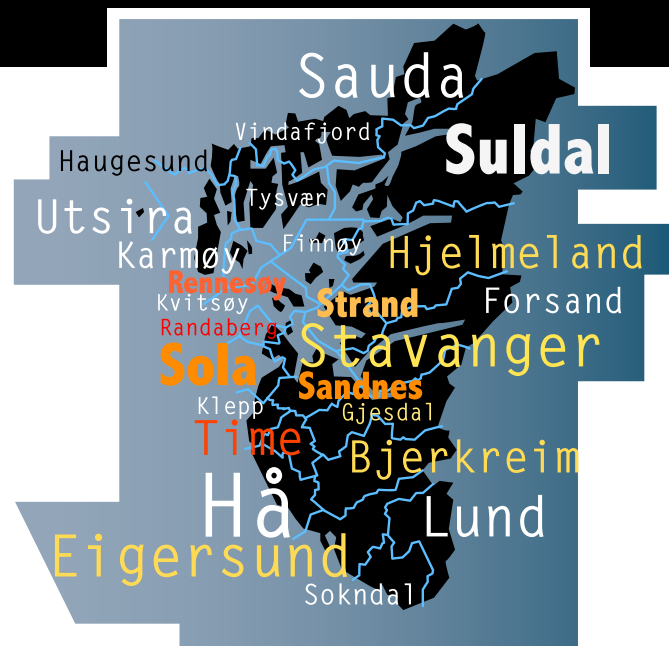
Næringsforeningen har 1.853 medlemsbedrifter, og over hele regionen har vi en lokal tilstedeværelse med egne ressursgrupper. Disse fungerer nærmest som lokalkontor og arbeider med lokale utfordringer, men i et regionalt perspektiv. Et grenseløst næringsliv i en stadig mer grenseløs region. Nå arrangeres det egne medlemsmøter i Egersund, Bryne, Gjesdal, Sandnes, Sola, Risavika, Randaberg, Rennesøy, i Ryfylke og selvfølgelig i Stavanger. Vi er på vårt aller beste når vi får til gode samarbeidsprosjekter – ofte sammen med det offentlige.

VISJON OG VERDIER

“Gir kraft til vekst” er Næringsforeningens visjon. Våre tre utvalgte verdier er “modig, dagsordensettende og godt vertskap”. Vertsapsrollen er sentral i en nettverksorganisasjon, og foreningen har lange tradisjoner i å ivareta rollen som samfunnsdebattant og pådriver for å ivareta medlemmenes interesser.

STRATEGISKE FOKUSOMRÅDER

De fem viktigste områdene Næringsforeningen skal levere på er infrastruktur, økt boligbygging, kompetanse, de to strategiske næringene energi og mat og Den grenseløse regionen. Herunder er det iverksatt 12 strategiske prosjekt.

23 RESSURSGRUPPER

Næringsforeningen er i underkant av 20 ansatte, men ca. 250 medlemmer er organisert i foreningens 23 ressursgrupper. Disse jobber med spesifikke fagfelt som bygg- og anlegg, energi, IT eller matbransjen, eller de kan være geografisk basert. Ressursgruppene er viktige temperaturmålere blant medlemsbedriftene, og i egenskap av sin kompetanse og nettverk løfter de fram viktige saker og ulike prosjekter i samarbeid med administrasjonen. De bidrar også til høringsuttalelser, deltar i offentlige utvalg eller arrangerer medlemsmøter.

RENNESØY

Leder: Joar Gangenes. Tlf: 916 47 323
joar.gangenes@subsea7.com

ENERGI

Leder: Svein Olav Simonsen. Tlf: 905 96 822
sveinolav.simonsen@eu.weatherford.com

FORNYBAR STAVANGER

Leder: Rune Hersvik. Tlf: 916 35 724
rune@vind.no

BYGG OG ANLEGG

Leder: Egil Skjæveland. Tlf: 900 69 667
egil@oh-tomter.no

MAT

Leder: Arna Smistad. Tlf: 930 599 24
arna@maaltidetshus.no

STAVANGER SENTRUM

Leder: Arild Tvedt. Tlf: 906 35 442
arild.tvedt@tvedt-eiendom.no

SANDNES

Leder: Dag Halvorsen. Tlf: 982 67 702
dag@sig-halvorsen.no

RISAVIKA

Leder: David Ottesen. Tlf: 954 95 040
david.ottesen@risavika.no

FORUS

Leder: Svein Ivar Førland. Tlf: 906 44 191
sveinivar.forland@sandnes-sparebank.no

GJESDAL

Leder: Anniken Øgreid. Tlf: 990 14 409
anniken@alg-land.no

JÆREN

Leder: Hans Kristian Aasland. Tlf: 920 66 625
hk@jarentreprenor.no

DALANE

Leder: Vidar Volden. Tlf: 913 12 189
vidar@voldentollefsen.no

RYFYLKE

Leder: Ronny Hus. Tlf: 975 99 990
ronny@rush.no

DEN GRØNNE LANDSBYEN

Leder: Bent Bergersen. Tlf: 924 47 789
post@mxsportrandaberg.no

IT

Leder: Hans Bagstevold. Tlf: 911 37 644
hans.bagstevold@hatteland.com

TILRETTELAGT ARBEID

Leder: Kjetil Søyland. Tlf: 900 38 224
kjetil@avanti-ryfylke.no

ENTREPRENØRSKAP

Leder: Osman Amith. Tlf: 938 07 748
osman@messandorder.com

KAPITALFORVALTNING

Leder: Rolf Johansen. Tlf: 905 40 179
rolf.johansen@formue.no

SOLA

Leder: Mette Finnebråten. Tlf: 975 63 892
Mette@selandoptikk.no

INTERNASJONALE RELASJONER

Leder: Steinar Olsen. Tlf: 900 59 794
so1003@online.no

LEAN

Leder: Christine Wathne Seloter. Tlf: 995 07 261
christine.w.seloter@sr-bank.no

U37

Leder: Arnstein Torsvoll. Tlf: 976 43 388
arnstein@torsvoll.com

HÅNDVERKERE

Leder: Rasmus Pollestad. Tlf: 908 23 154
jensgs@byggmestersorensen.no

NÆRINGSFORENINGENS STYRE

Steinar Aasland
Leder

Ådne Kverneland
Nestleder

Odd B. Skjærseth

Tor Olav Gåsland

Ronny Hus

Bjørn Wigestrøm

Svein Ivar Førland

Arnstein Torsvoll

Ruth-Hege Holst

FRISK LUFT KLARNER TANKENE

Gi bedriften et løft på Preikestolen fjellstue, sanseriket ved Lysefjorden! En opplevelse av en annen verden, kun én time fra byen. I prisbelønte lokaler omgitt av unik natur, begeistres kropp, sjel og smaksløker samtidig som dere får jobben gjort. Dyktige aktivitetsledere og en suveren kjøkkensjef kombinert med flotte konferanserom og en stemningsfull peisestue gir deg akkurat det bedriften er på jakt etter. **Et inspirerende, åpent kontorlandskap.**

Foto: Ties van Langen/Preikestolen fjellstue

preikestolenfjellstue.no

Preikestolen fjellstue
Stavanger Turistforening

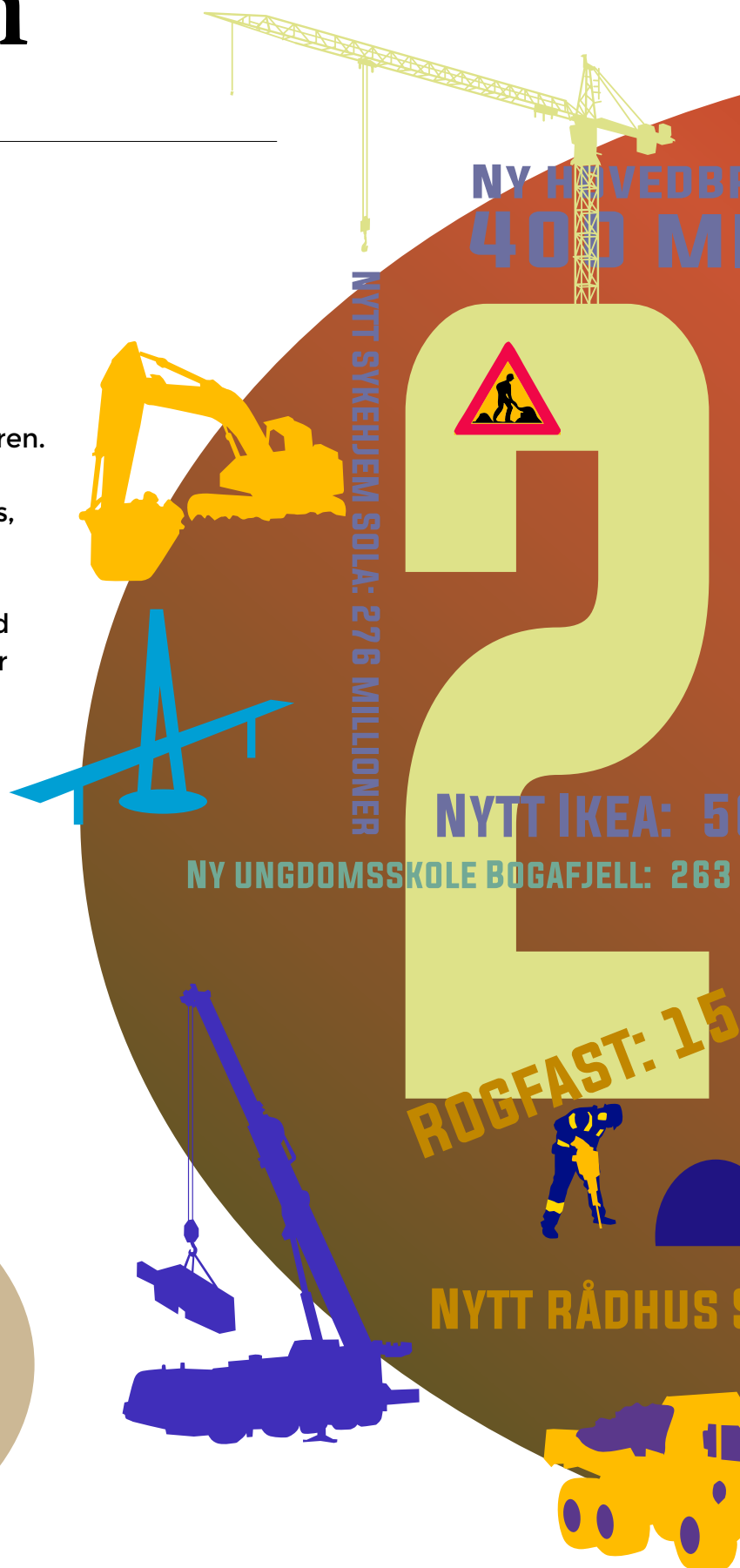

Tidenes investeringsløft på Nord-Jæren

TEKST: EGIL HOLLUND OG STÅLE FRAFJORD
ILLUSTRASJON: STÅLE ÅDLAND,
FOTO: HENRIK MOKSNES/BITMAP

I løpet av de neste fire årene skal det brukes 60-70 milliarder kroner på ulike byggeprosjekt på Nord-Jæren. Store prosjekter står i kø og vil årlig gi jobb til flere tusen personer over flere år. Ny bussvei, nytt sykehus, nye undersjøiske tunneler, nye bankbygg, rådhus, sykkelstamveg, boliger og næringsbygg er vedtatt og under prosjektering. De største prosjektene – med kostnadsanslag på minst 100 millioner kroner – utgjør alene 50 milliarder kroner i investeringer bare de neste fire årene. Nå ber bygg- og anleggsbransjen om at mindre prosjekter igangsettes raskt og forskutteres for å holde hjulene i gang.

I løpet av de neste fire årene vil det bli investert 50 milliarder kroner i ulike store byggeprosjekt på Nord-Jæren.

RANNSTASJON:
MILLIONER

NYTT IKEA: 500 MILLIONER

STAVANGER LUFTHAVN SOLA:

NYTT RÅDHUS
SOLA

RYFAST OG EIGANESTUNNELEN: MILLIARDER

BYPAKKE NORD-JÆREN:

20
MILLIARDER

SR-BANKS 500
NYBYGG I BJERGSTED: MILLIONER

100 MILLIONER
MILLIONER

ANKERKVARTALET/STRAENSENTERET:

700 MILLIONER

FIGGJO SKOLE:
288 MILLIONER

SORTERINGSANLEGG
OG NYBYGG IVAR: 600 MILLIONER

BOLIGER PÅ NORD-JÆREN:

20 MILLIARDER

HARESTAD
SKOLE OG
KULTURSCENE
RANDABERG:

253
MILLIONER

SANDNES: 390 MILLIONER

LERVIG SYKEHJEM

RUNDESKOGEN
BO OG
AKTIVITETSSENTER:
240
MILLIONER

50 milliarder i store bygge

I løpet av de neste fire årene skal det investeres minst 50 milliarder kroner bare i store utbyggingsprosjekt på Nord-Jæren. De største byggeprosjektene vil alene gi arbeid til 5000 personer årlig.

Rosenkilden har forsøkt å kartlegge og samle det som finnes av vedtatte utbyggingsprosjekt i Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg med en kostnadsramme på minst 100 millioner kroner. Dels er det snakk om store samferdselsprosjekt, dels om offentlige bygg og dels om private næringsbygg og boliger.

I perioden 2016-2019 har disse prosjektene alene en kostnadsramme på nær 50 milliarder kroner. Da er verken prosjekter under 100 millioner kroner eller planlagte prosjekter som det knytter seg større usikkerhet til, tatt med med. Heller ikke kommunenes øvrige investeringer som har en kostnad på mindre enn 100 millioner i perioden ligger inne i dette tallet.

Det totale investeringsbeløpet i byggeprosjekter vil derfor være langt høyere enn anslaget på 50 milliarder – trolig et sted mellom 60 og 70 milliarder.

DE STØRSTE

De største enkeltprosjektene er fylkeskommunale samferdselsprosjekt. Ryfast og Eiganestunnelen er allerede under bygging og gir en sysselsettingseffekt på 800 personer årlig. Den store effekten av Bypakken kommer litt senere i perioden, og vil på det meste sysselsette 1150 personer årlig. Dersom Rogfast vedtas vil også dette prosjektet gi arbeid til omlag 500 pr år.

Det nye sykehuset planlegges med byggestart først ved årsskiftet 2018/2019 og vil totalt sysselsette 2400 personer i byggeperioden bare på byggeplassen, og opp mot 800 i året i den mest aktive perioden.

Andre store offentlige byggeprosjekt med en kostnadsramme på over 400 millioner kroner er blant andre utbygging av Stavanger Lufthavn Sola, det nye sorteringsanlegget og nybygget til IVAR, ny hovedbrannstasjon på Sandnes, Lervig Sykehjem i Stavanger og nytt bussanlegg på Sola. Stavanger kommune har også vedtatt en egen tiltakspakke som innebærer forskuttering av investeringer på 800 millioner for de neste fire årene.

PRIVATE

Men også store private aktører skal investere milliardbeløp de nærmeste årene. Ikea skal bygge nytt til 500-600 millioner på Forus, SR-Bank nytt hovedbygg i Bjergsted i samme størrelsesorden, Øgreid skal investere opp mot 700 millioner i Ankerkvartalet og Straensenteret og Rema bygger nytt lager på Vagle. Her skal også også posten investere i ny terminal.

Det som ikke er tatt med i beregningene er enkelte hotellplaner, utbygging av næringsbygg i Hillevåg, Buøy, Mariero og Tasta, næringsparker og dels også på Forus. Det knytter seg også usikkerhet til andre store og planlagte prosjekter som eksempelvis nytt Statoil hovedkvarter, oppussing av Domkirken og nytt tinghus i Stavanger – både i forhold til kostnader, igangsettelse og byggeperiode.

RINGVIRKNINGER

Det nye sorteringsanlegget til IVAR et et av mange prosjekter som vil gi flere hundre arbeidsplasser i byggeperioden.

- Gjennomsnittlig behov for arbeidskraft inklusiv ringvirkninger i forbindelse med byggingen av nytt avfallssorteringsanlegg er beregnet fra om lag 500 sysselsatte frem til 2017. Etter 2017 vil sysselsettingseffekten av utbyggingen begrense seg til økningen i antall ansatte i driften ved anlegget, i tillegg til noe sysselsetting generert av ringvirkninger knyttet til blant annet vedlikehold, sier overingeniør Nidunn Sandvik i IVAR.

I Stavanger er det nylig vedtatt en tiltakspakke for å fremskynde investeringer til bygg og rehabilitering. Pakken er på 800 millioner.

- Sysselsettingseffekten vil jeg anslå til om lag 200 personer årlig, sier Høyres gruppeleder John Peter Hernes.

Også i Sandnes har man store investeringsplaner. Det omfatter både interkommunale, kommunale og private bygg. Kommunen har blant annet som mål å bygge 700 nye boliger årlig. Med

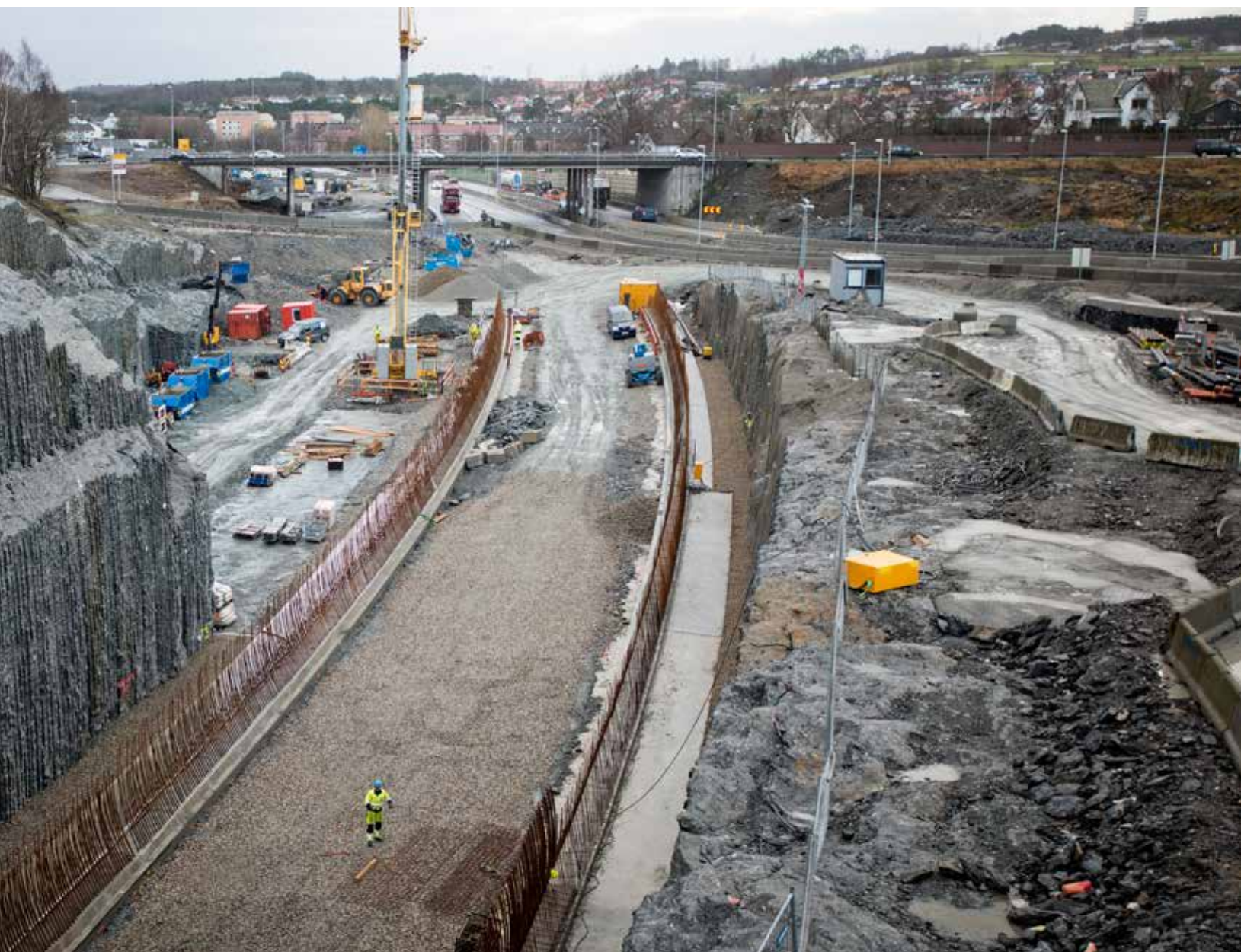
en snittpris på 2,5 millioner er det alene investeringer på 1,75 milliarder årlig.

- Det er vanskelig å få eksakte tall fra privat sektor. Noen er mer konkrete og det er også tomter til næringsareal som er ute for salg som vil medføre verdiskaping, sier næringssjef Nina Othilie Høiland i Sandnes.

FLERE TUSEN ÅRSVERK

Hverken Bypakken for Nord-Jæren eller

prosjekt i regionen

Allerede i dag er Stavangerregionen preget av høy byggeaktivitet. Ryfast og Eiganestunnelen gir alene arbeid til 800 personer årlig.

Rogfast er endelig vedtatt av Stortinget. Sysselsettingsanslaget som er beregnet for disse prosjektene er et grovt anslag, og basert på erfaringene fra arbeidet med Ryfast og Eiganestunnelen.

- Med de forutsetningene som ligger til grunn er det sannsynlig med en årlig sysselsetting i anleggsbransjen på samferdsel på mellom 2 000 og 3 000 årsverk, sier prosjektleder for Ryfast,

Gunnar Eiterjord.

Sparebank 1 SR-Bank er en av de store lokale bedriftene som skal bygge nytt. Under forutsetning av godkjent regulering vil byggestart være rett over sommeren, sier Ove Huse, daglig leder Finansparken Bjergsted As

- Vi har valgt totalentreprise og er midt i en anbudsprosess med frist 22. januar. Av naturlige grunner er det

derfor ikke ønskelig å kommunisere våre forventninger til kostnadsramme. Anbudsprosessen vil også gi svar på sysselsettingseffekten i prosjektet. Vi har i vår kommunikasjon med aktuelle tilbydere vært tydelig på at det er ønskelig med lokale leveranser og underentreprenører og at vårt prosjekt derfor kan være et godt bidrag til lokal verdiskaping og sysselsetting, sier Huse.

Sykehuset vil ha dialog med lokale bedrifter

Sykehuset vil ha en dialog med lokale bedrifter og entreprenører før sykehusbyggingen starter. Første byggetrinn for det nye sykehuset vil på det meste sysselsette 800 personer på byggeplassen og totalt innebære 2400 årsverk på byggeplassen.

Vi ønsker å utfordre markedet og å gå i dialog med bygg- og anleggsnæringen. Noe av det første vi vil gjøre når de formelle vedtakene er fattet er å invitere til et leverandørseminar, sier prosjektdirektør for det nye sykehuset, Kari Gro Johanson.

Dersom alt går etter planen vil byggestart skje ved årsskiftet 2018-2019, og første byggetrinn skal stå ferdig i 2022 med innflytting våren 2023. Investeringene i 2019 er beregnet til i underkant av en milliard kroner, 2,77 milliarder i 2020 og 2,4 milliarder i 2021 av en total ramme på 8 milliarder for første byggetrinn.

Johanson signaliserer ønsket om å kunne bruke lokale leverandører og entreprenører i forbindelse med det nye sykehuset, og utfordrer også bedrifter til å tenke sammen. Det er fortsatt ikke tatt stilling til hvilken entrepriseform helseforetaket vil legge opp til når nytt sykehus skal bygges.

- Vi er nå en del av en sykehusfamilie gjennom foretaket Sykehusbygg HF og vi ser også hvilke utfordringer andre sykehus som er bygget har hatt. I Kirkenes var mye modulbasert, og importert fra Tyskland. Her i området er vi gode på dette som følge av lang erfaring i offshorevirksomheten. Kanskje er det noen tanker rundt dette som passer inn for vårt sykehus. Vi ser også mer og mer at prefabrikkerte bad er aktuelle for sykehus og hvor mye som monteres på byggeplassen.

STANDARD

Nye Østfold sykehus er blitt standarden for hvordan man nå skal bygge sykehus i Norge.

- Vi ønsker å ta med oss alle de gode erfaringene fra Østfold og lære av det, men vi skal også lære av feilene og forsøke å gjøre det enda bedre. Det er en sterk forventning om at vi skal kopiere det gode som er gjort før, sier Johanson.

- I den veilederen som er gitt ut sentralt om sykehusbygg er det beskrevet en hel meny av ulike entrepriseformer, fra store totalentrepriser med få entrepriser, til byggherrestyrt og veldig oppdelte entrepriser. Hvilken løsning vi velger er ikke klart.

Det nye sykehuset har en kostnadsramme på 8 milliarder og byggingen starter ved årsskiftet 2018/19.

Vårt utgangspunkt er primært å ivareta helseforetaket og det betyr at vi vil ha mest mulig for pengene. Da vurderer man også konkret hvordan det lokale markedet er. Vi skal i det året som kommer tenke grundig gjennom entreprisestrategien og gjøre en markedsanalyse i forhold til hvordan markedet er lokalt, sier Johanson.

DIALOG

Det er også en av hovedårsakene til at sykehuset ønsker å invitere til et leverandørseminar.

- Vi ønsker innspill, og vi er åpne for en god dialog med lokale bedrifter rundt dette, sier Johanson.

Målet er å sitte med et ferdig behandlet forprosjekt for det nye sykehuset i løpet av første kvartal 2017. Neste fase vil innebære en detaljprosjektering, og deretter vil anbudsfasen starte. Første entrepris skal være ute på anbud i 2018.

- Et sykehus på 95 000 kvadratmeter er en enormt stor bygningsmasse. Og det

er veldig spesialisert. Det er ikke slik at man detaljprosjekterer hele sykehuset og så sender ut på anbud. Man fastlegger en del rammer og starter gjerne med første anbud på grunnarbeidene. Så kommer kanskje betongarbeidet for råbygg osv. Man prosjekterer mens man bygger. Hvis ikke, vil det ta for lang tid, sier Johanson.

PRIS

- Hvordan vil dagens marked slik det har utviklet seg influere på prisen for sykehuset?

- Vi håper å kunne få mer for pengene. Vi har åtte milliarder, det vil vi ha mest mulig sykehus for. Samtidig har vi lagt oss på et konservativt estimat i utgangspunktet. Derfor håper vi markedet vil vise at det er mulig å få enda mer sykehus for de åtte milliardene. Vi skal også ha et delt sykehus i lengre tid, et dagsykehus på Våland og et akutt- og døgnsykehus på ny tomt. Jo mer vi klarer å få med oss opp til en ny tomt, jo bedre vil det være. Det ønsket håper jeg markedet vil svare oss på, sier Johanson.

Store prosjekter 2016-2019

BYPAKKE NORD-JÆREN

Totalt anslag: 22 milliarder (herav utbyggingskostnad på ca 16 milliarder for Sykkeltstamvegen, Bussveien, Transportkorridor Vest, E39 Smiene-Harestad og E39 Hove-Ålgård. Sysselsettingseffekt: Grovt anslag er 1150 årlig på det meste i byggeperioden. Investeringer: 2016: 300 millioner, 2017: 1 120 millioner, 2018: 2 460 millioner, 2019: 3 340 millioner.

ROGFAST

Totalt anslag: 15 milliarder. Sysselsettingseffekt: Om lag 500 pr år i perioden. Investeringer: 2017: 630 millioner, 2018: 1 320 millioner, 2019: 1 120 millioner

NYTT SYKEHUS

Anslag: 8 milliarder kroner. Sysselsetting: 2500 totalt i byggefasen (1.trinn) – 800 i toppårene 2020-2021. Investeringer: 2017: 298 millioner, 2018: 210 millioner, 2019: 918 millioner

BOLIGPROSJEKTER NORD-JÆREN KOMMUNENE

Anslag: 15 milliarder. Investeringer: 2016: 3 750 millioner, 2017: 3 750 millioner, 2018: 3 750 millioner, 2019: 3 750 millioner

RYFAST OG EIGANESTUNNELEN:

Anslag: 6 milliarder kroner. Sysselsettingseffekt: Om lag 800 pr år i perioden. Investeringer: 2016: 1 600 millioner, 2017: 1 600 millioner, 2018: 1 600 millioner, 2019: 1 600 millioner

STAVANGER LUFTHAVN SOLA

Anslag: 870 millioner. Sysselsettingseffekt: 80-90 personer i snitt i perioden. Investeringer: 2016: 190 millioner, 2017: 230 millioner, 2018: 200 millioner, 2019: 150 millioner

TILTAKSPAKKE STAVANGER KOMMUNE

Flertallets program for å fremskynde investeringer til bygg og rehabilitering. Anslag: 800 millioner kroner. Sysselsettingsanslag: 200 personer pr år i perioden 2016-2019. Investeringer: 2016: 106 millioner, 2017: 311 millioner, 2018: 268 millioner, 2019: 124 millioner.

SORTERINGSANLEGG OG NYBYGG IVAR

Anslag: 615 millioner. Investeringer: 2016: 220 millioner, 2017: 300 millioner, 2018: 95 millioner.

ANKERKVARTALET/STRAENSENTERET

Anslag: 700 millioner

IKEA

Anslag: 500-600 millioner

POSTTERMINAL OG REMA-LAGER VAGLE

Anslag: 500-600 millioner

NY HOVEDBRANNSTASJON/ AMBULANSE/ØYEBLIKKELIG HJELP

Anslag: 520 millioner. Investeringer: 2016: 277 millioner, 2017: 37 millioner

SR-BANKS NYBYGG I BJERGSTED

Anslag: 500 millioner

LERVIG SYKEHJEM

Anslag: 470 millioner

BUSSANLEGG SOLA

Anslag: 450 millioner

TEKNOLOGI- OG INNOVASJONSBYGG UIS

Anslag: 400 millioner (ikke vedtatt)

NY BARNESKOLE SANDNES

Anslag: 400 millioner (51 millioner 2016-19)

KONFERANSEHOTELL BJERGSTED

Anslag: 400 millioner

NYTT RÅDHUS SANDNES

Anslag: 390 millioner

FORMIDLINGSBYGG TIL ARKEOLOGISK MUSEUM VED UIS

Anslag: 338 millioner (ikke vedtatt).

FIGGJO SKOLE

Anslag: 288 millioner

NYTT SYKEHJEM SOLA

Anslag: 276 millioner

NY UNGDOMSSKOLE BOGAFFJELL

Anslag: 263 millioner (191 millioner 2018-19)

HARESTAD SKOLE OG KULTURSCENE

Anslag: 253 millioner

RUNDESKOGEN BO OG AKTIVITETSSENTER

Anslag: 240 millioner (164,5 millioner 2016-17)

SKAARLIA SKOLE M/FLERBRUKSHALL

Anslag: 235 millioner (165 millioner 2016-19)

NYTT RÅDHUS SOLA

Anslag: 217 millioner

JÅTTEN SKOLE

Anslag: 196 millioner

NY SKOLE JÅSUND

Anslag: 202 millioner (72 millioner 2018-19)

BOLIGER FOR ELDRE STAVANGER

Anslag: 200 millioner

OLAV KYRRESGT INKL SVØMMEHALL

Anslag: 195 millioner

NY SKOLE STORHAUG

Anslag: 182 millioner

IGLEMYR SVØMMEHALL

Anslag: 180 millioner

SANDNES STADION

Anslag: 180 millioner kroner

BRANNSTASJON LERVIG

Anslag: 150 millioner

MADLAMARK SKOLE

Anslag: 150 millioner

NYTT AVLASTNINGSSENTER SANDNES M/BARNEBOLIG

Anslag: 148 millioner

TASTAVEDEN SKOLE

Anslag: 146 millioner

BRANNSTASJON SCHANCHEHOLEN

Anslag: 140 millioner

NYE GAMLINGEN

Anslag: 120 millioner

SUNNHETSGRENDE BOFELLESKAP/ SYKEHJEM

Anslag: 112 millioner

KULVERT OVER MOTORVEI

Anslag: 108 millioner (av 141 millioner)

RUSVERNEN SOMA

Anslag: 101 millioner

STUDENTHOTELL ULLANDHAUG

Anslag: 100 millioner kroner

EIGANES SKOLE

Anslag: 98 millioner (gjenstår av ramme på 235 millioner)

ANDRE PROSJEKTER SOM KAN ELLER VIL BLI REALISERT:

Domkirken, Paradisprosjektet, Stavanger Sør (Hillevåg), Byfjordparken, Dobbeltsporet Sandnes –Egersund, Tinghuset, Scandic Stavanger Congress hotel, Hillevågsveien 24, Statoil hovedkvarter, Sola Airport Arena, Ny kirke Sola, Næringsparken

- Må komme i gang nå

Anleggsbransjen ber om at flere mindre og vedtatte prosjekter i regionen igangsettes raskest mulig for å kunne holde hjulene i gang.

Det er nå vi har ledig kapasitet. Prisene er lavere, man får mer for pengene, sier Tore Voster i TS Maskin.

Voster sier at det for tiden er svært få offentlige prosjekter som blir lagt ut på anbud.

- Det vi får opplyst er at Vegvesenet ikke har byggeledelse til å styre disse. Samtidig finnes det også vedtatte prosjekter hvor pro-

En rekke mindre prosjekter må igangsettes nå, mener flere entreprenører med ledig kapasitet.

sjekteringen ikke er ferdig fordi man mangler konsulenter eller egne ressurser. Dette må man gripe fatt i. Vi burde satt i gang nære, enkle og mindre prosjekter; gangstier, sykkelveier og rundkjøringer både i kommunal og fylkeskommunal regi, sier Voster.

Krisen innenfor bransjen er ikke så stor som media vil ha det, mener Voster. Men det kan bli permitteringer dersom man ikke kommer i gang med de prosjektene som allerede ligger der og får forskuttert disse.

- Det ville vært smart å komme i gang med disse prosjektene så snart som mulig. Det er nå vi har kapasitet, sier Voster.

Helt konkret viser han til E39 sykkelstamvegen, sykkel og gangsti Stokka til Tasta, kryssutforming i Akssdal, nytt kryss ved GP på Sinnes, sykkel og gangsti fra Vigdel til Ølberg, en etappe bussvei på Forus på fylkesvei 44, sykkel- og gangsti fra Varhaug til Nærbø, tre rundkjøringer på Jørpeland ved riksvei 13, fortsettelse av Sømmevågen, ny rundkjøring ved Regehallen på Sola, ny bru ved Godsterminalen ved Ganddal – bare for å nevne noen.

Markedssjef Tore Voster i TS Maskin

Trenger arbeidskraft

Mens bygge- og anleggsbransjen lokalt merker effekten av lavere oljepriser, er markedet og mulighetene store i våre naboland.

Både i Sverige og Danmark opplever flere regioner mangel på arbeidskraft innen denne næringen.

- Gøteborgregionen har nå Sveriges heteste arbeidsmarked med en arbeidsløshet som er lavere enn i Stockholmsregionen. Det er stor etterspørsel etter arbeidskraft spesielt i byggebransjen, sier kommunikasjonssjef Kenny Genborg i Business Region Gøteborg.

Han sier etterspørselen forventes å øke ytterligere fordi svært mange prosjekt planlegges samtidig.

- Det dreier seg om både boliger kontor, handel og infrastruktur. I sentrale Gøteborg forberedes det en bygging som tilsvarer Sveriges femte største by - Linköping med 151 000 innbyggere.

Norske bedrifter er både konkurranse-dyktige og allerede representert i Gøteborgsregionen. Hele 8 753 ansatte i Gøteborgsregionen var i 2014 ansatt i norskeide virksomheter.

Genborg sier at alle bedrifter som er interessert i å knytte kontakter i regionen er velkommen. Sjefen for etableringsservice heter Andreas Göthberg og kan kontaktes på <http://businessregion.se/sv/etablera-och-investera/vara-tjanster>.

ØRESUND

Også i Øresundsregionen opplever man en oppturn.

- Det gjelder spesielt i bygg- og anleggsbransjen, sier direktør for Øresundsinstituttet, Johan Wessmann.

Han sier at arbeidsmarkedet i Danmark går mot en overoppheting. Selv i Skåne – hvor arbeidsledigheten er høyere – mangler man folk i bygg- og anleggsbransjen.

- Boligbyggingen kommer til å øke kraftig – spesielt i Malmø-området på grunn av flyktningkrisen. Malmø har nylig oppdatert sin prognose for befolkningsvekst og regner med at antall innbyggere vil øke med 33 000 mellom 2016-2019. Det innebærer alene 4000 nye boliger hvert år og behov for 26 nye skoler, sier Wessmann.

Informasjon om mulighetene i Øresund kan man få ved å kontakte informasjonstjenesten Øresunddirekt business på www.oresunddirektbusiness.se

postnord

Express & Bud
480 90 700
postnord.no/bud

Nordens største logistikselskap med lynrask nyhet i Stavanger!

Nå tilbyr vi express-, bud- og VIP-levering, og leverer så raskt som du trenger det. PostNord har gode løsninger for kommunikasjon, distribusjon, logistikk og e-handel til, fra og innen Norden. **Se vårt gunstige lanseringstilbud på postnord.no/bud**

postnord

Vi leverer.

- Bunnen er ikke nådd, men det snur

Høsten har vært brutal for mange bedrifter og bunnen er fortsatt ikke nådd. Trøsten er at det bedrer seg om et år eller halvannet.

Det viser det ferske konjunkturbarometeret fra Sparebank 1 SR-Bank. Sjefsøkonom Kyrre Knudsen mener likevel det finnes lys i tunnelen, og at lave renter og en svak krone veier opp for en større nedtur.

Han oppsummerer konjunkturbarometeret i fem punkter:

For det første har mange bedrifter først merket oljenedturen for alvor det siste halve året.

For det andre brer ringvirkningene om seg.
- Det innebærer flere sektorer enn bare oljevirksomheten. Først og fremst snakker vi om bygg- og anleggsbransjen. Men også varehandelen er blitt noe mer negativ til det kommende året, sier Knudsen.

Forskjellene mellom de tre fylkene er redusert det siste halve året. Optimismen har avtatt i Hordaland, men både i Hordaland og Agder forventer man en nøytral utvikling. Rogaland ligger uendret på et lavt nivå med flere negative enn positive bedrifter.

BEMANNING

-Samtidig viser også våre undersøkelser blant ca 600 bedrifter at bemanningsutsiktene har falt siden ettersommeren i fjor. Den svake høsten har bidratt til at flere bedrifter kommer til å justere tallet på ansatte i året som kommer. Videre ser vi at ordreserven minker for en del bedrifter, sier Knudsen.

Utviklingen vil bli svakere i 2016, mener Knudsen. Bedriftene venter fortsatt en nedgang i ordreservene. Men det vil snu.

- Etter hvert som de negative impulsene fra oljenedgangen avtar, vil vi få en ny

Kyrre Knudsen er sjefsøkonom i Sparebank 1 SR-Bank.

oppgang. Vi tror bunnen er nådd om ett eller halvannet år, sier Knudsen.

ARBEIDSLEDIGHET

SpareBank 1 SR-Bank offentliggjør sitt konjunkturbarometer to ganger i året. Barometeret omfatter næringslivet både i Rogaland, Hordaland og Agder og gir en analyse og prognose både for næringsliv og offentlig sektor.

Prognosene fra SR-bank baserer seg på både på undersøkelser i bedriftene, oljepris, renter, valutakurs og statsfinanser. Prognosene er ment å bistå både bedrifters og privatpersoners planlegging. I årets første konjunkturbarometer legges det til grunn at norsk økonomi dempes både i år og deler av neste år som følge av nedgang i oljeinvesteringene. Knudsen anslår veksten i år på ca 1 prosent, og at oljeprisen vil ligge på 50-55 dollar fatet i 2016.

- Vi tror også at ledigheten i Rogaland

vil øke til omkring 5 prosent. Men sammenlikner vi oss med de fleste land er det fortsatt en relativt lav ledighet. Det positive er at mange finner seg ny jobb, og at arbeidsmarkedet er bedre for mange av de bedriftene som tidligere har slitt med å rekruttere kvalifisert arbeidskraft.

OVERRASKET

Flere forhold fra året som har gått overrasket Knudsen. Blant annet nivået på oljeprisen i seg selv.

- De fleste av oss var for optimistiske for ett år siden. Vi trodde også etterspørselen skulle ta seg opp som følge av kraftig fall i oljeprisen, og at sterkere løft for verdensøkonomien.

Samtidig merker også Knudsen at noe skjer i regionen.

- Det er en høy grad av fleksibilitet og dynamikk i regionen, også i form av handlekraft og nysgjerrighet fra mange bedrifter.

- Vi skal ned på 2011-nivå

Vel 190 milliarder i fjor kan bli til rundt 150 milliarder i år. - Vi forventer at investeringene skal ned noe i 2016, men fremdeles vil vi historisk sett ha et investeringsnivå på linje med 2011, sier Erlend Jordal, kommunikasjonssjef i Norsk olje og gass.

I følge de siste oppdateringene fra SSB, vil investeringene på sokkelen i 2015 havne på 192,8 milliarder kroner. Det stemmer godt med anslaget for 2015 ett år på forhånd, men det er betydelig ned fra rekordårene 2013 og 2014. Likevel er det høyere enn i 2012. I år blir det ytterligere innstramming. SSB opererer med et tall på 171 milliarder kroner, noe som fortsatt er høyere enn 2011. Norsk olje og gass er noe mer pessimistiske i sitt

anslag, og har estimert investeringene til 149 milliarder kroner, omtrent på nivå med 2011.

- Det er flere selskaper som har kuttet kostnader nå, de blir stadig mer konkurransedyktige og en rekke milliardkontrakter har blitt vunnet av norske selskaper. Vi anslår altså investeringer på til sammen 149 milliarder kroner. Dette skal videre ned til 132 milliarder kroner i 2017. De store investeringsdriverne blir i år modifikasjoner og vedlikehold - samt en rekke investeringer knyttet til Johan Sverdrup-utbyggingen, sier Jordal.

For ett år siden forventet Norsk olje og gass at de totale investeringene hvert år fram mot 2019 skulle bli liggende mellom 190 og 200 milliarder kroner. Nå er altså dette kraftig nedjustert og vi vil nå bunnen i 2017, tror organisasjonen.

- Den lave oljeprisen har gjort at investeringene bremser opp noe sterkere en tidligere forutsett. Prognosene er usikre, spesielt etter at en så oljeprisen falle ytterligere i kjølvannet av forrige OPEC-samling i desember. Tidligere har flere pekt på en moderat oppgang i prisen i løpet av 2016. Dette er det nå enda mer usikkerhet om. Det er likevel viktig å understreke at selskapene tar investeringsbeslutninger basert på lange tidshorisonter, påpeker Jordal.

USIKKERHETSMOMENTER

Jordal og Norsk olje og gass mener det usikkert om nedbemanningene fortsetter like tungt inn i 2016 som det vi har sett i 2015.

- Vedtatte nedbemanninger vil også slå fullt ut mot slutten av 2016. Oljepris og generell konkurranseevne vil avgjøre om selskapene ser behovet for ytterligere nedbemanninger, sier Jordal.

Jordal er selvsagt klar på at det er betydelig usikkerhet internasjonalt på flere områder.

- Den geopolitiske situasjonen kan selvsagt bli avgjørende. Økt spenning i

forhold til Russland, borgerkrigen i Syria samt oppmykning av sanksjonene mot Iran, er viktige moment som kan påvirke tilbud og etterspørsel etter olje. Den økonomiske veksten i Kina er nå mindre enn tidligere, mens India vokser raskere og har større behov for energi. Spørsmålet er hvilken energimiks dette vil bety i årene fremover, sier han.

Den lave oljeprisen har gjort at investeringene bremser opp noe sterkere en tidligere forutsett.

Erlend Jordal

KLIMAAVTALEN

Klimaendringene og den nylig framforhandlede klimaavtalen fra Paris vil også øke debatten knyttet til olje- og gassindustrien.

- I den sammenheng er det viktig å understreke at norsk olje og gassproduksjon har 50 prosent lavere utslipp per fat enn verdensgjennomsnittet, og det er behov for olje og gass i et 50-årsperspektiv. Dessuten så vil all den gass som eksporteres fra Norge til Europa, dersom den skal erstattes av kull, øke utslippene med 300 millioner tonn CO₂. En av bransjens største utfordringer blir å få frem dette budskapet; at vi er en del av problemet - men også en del av løsningen, påpeker Jordal.

Dette budskapet ser oljenæringen ut til å ha nådd fram med til regjeringen og de største partiene på Stortinget, mens flere av småpartiene er noe mer skeptiske.

- Vedtatte nedbemanninger vil også slå fullt ut mot slutten av 2016. Oljepris og generell konkurranseevne vil avgjøre om selskapene ser behovet for ytterligere nedbemanninger, sier Erlend Jordal i Norsk olje og gass.

- Arbeidsledigheten vil fortsatt øke

I 2015 har arbeidsledigheten nesten doblet seg i Stavanger-regionen. - Vi estimerer med en fortsatt økning i arbeidsledigheten i 2016, men i mindre skala enn i 2015, sier Truls Nordahl, direktør i NAV Rogaland.

I begynnelsen av fjoråret sa Nordahl at han ikke så bort fra en eskalering av ledigheten i Rogaland. Ved inngangen til 2015 hadde vi fortsatt en beskjeden ledighet under landsgjennomsnittet. Nå er dette helt snudd på hodet. NAV og Nordahl fikk rett.

- 2015 har vært et utfordrende år for arbeidsmarkedet i Rogaland. Siden november 2014 har antall helt ledige økt med 81 prosent. 4,1 prosent av arbeidsstyrken i Rogaland er per november helt ledige. Dette er det høyeste nivået siden vinteren 2004, forteller Nordahl.

Han og NAV Rogaland mener samtidig at det er viktig å minne om at i perioden etter finanskrisen i 2008 og fram til 2014, så har Rogaland hatt en sysselsettingsvekst på 10 prosent, noe som er høyest i landet.

- I antall er dette en økning på nesten 22.000 sysselsatte. Situasjon vi nå står oppe i må sees i lys av dette, påpeker han.

Det offisielle «startskuddet» for nedgangen i oljeindustrien startet i juni 2014. Da meldte Statistisk Sentralbyrå om lavere investeringsnivå for oljeindustrien, fra 214 milliarder kroner i 2014 til 185 milliarder kroner i 2015. Samtidig begynte oljeprisen å falle.

- NAV Rogaland mottok i september 2014 hele 2370 varsler om oppsigelser og permitteringer, og dette var et tydelig forvarsel om tøffere tider på arbeidsmarkedet i Rogaland, forteller Nordahl.

Den økende arbeidsledigheten i Rogaland var i første halvdel av 2015 primært en utfordring for kommunene Stavanger, Sandnes, Sola og Randaberg. De siste månedene har arbeidsledigheten økt mye også i Klepp, Time og Hå, og Eigersund.

- Vinteren og våren 2015 regnet de

fleste «ekspertøkonomer» med at oljeprisen ville øke jevnt og trutt fra og med høsten 2015, og at sysselsettingen innen olje- og gassektoren ville skyte fart fra og med våren 2016. Imidlertid viser det seg at oljeprisen ennå ikke har begynt å bevege seg oppover, snarere tvert i mot, påpeker Nordahl.

MOT FEM PROSENT

Og hva skjer så med arbeidsledigheten i vår region i 2016? NAV tror den vil fortsette å øke.

- Vi tror at de største kuttene i antall sysselsatte som følge av fokuset på kostnadseffektivisering er unnagjort, og at det fremover i hovedsak er utviklingen i oljeprisen som er utslagsgivende for sysselsettingen innen olje-, gass- og leverandørindustrien, sier Nordahl.

I gjennomsnitt i 2016 regner NAV med en økning på rundt 220 til 250 nye helt ledige per måned. Hittil i 2015 har ledigheten per måned i gjennomsnitt økt med 315 personer.

- Hvis vår prognose for 2016 stemmer, vil i gjennomsnitt per måned mellom 12.500 og 13.000 personer i Rogaland være helt ledige. Årsgjennomsnittet i 2016 vil så fall utgjøre rundt 4,9 prosent til 5,0 prosent av arbeidsstyrken, sier Nordahl.

NAV forventer størst økning i arbeidsledigheten for ingeniør og IKT, industriarbeid og for teknisk tjenesteyting og eiendomsdrift, men er usikre på hvor stor økningen blir. De estimerer også med en svak oppgang i arbeidsledigheten for de andre næringssektorene, med unntak av offentlig virksomhet.

IKKE HELSVART

Situasjonen er likevel ikke helsvart, ifølge NAV. Hittil i år har NAV Rogaland registrert

Truls Nordahl og NAV forventer at ledigheten fortsatt vil øke i 2015, og at vi i snitt vil få en ledighet på rundt fem prosent.

rundt 14.000 ledige stillinger. Etterspørselen er blant annet stor etter flere medarbeidere innen helse, pleie og omsorg, og spesielt etter sykepleiere.

- Nå er de fleste økonomer enige om at også 2016 vil bli et år med nedbemanninger og fortsatt reduksjon i sysselsettingen. På kort sikt er det imidlertid lys i tunnelen ved at rekruttering av medarbeidere til Johan Sverdrup feltet 140 kilometer vest for Stavanger allerede er i gang. Selv med en lav oljepris vil Johan Sverdrup feltet være lønnsomt, påpeker Nordahl.

Arbeidet med fase 1 for Johan Sverdrup er allerede i gang, og kontrakter for totalt 117 milliarder kroner skal deles ut. Hittil er det inngått kontrakter for rundt 53 milliarder kroner, og det er mange bedrifter i Rogaland som håper på kontraktstildeling.

- 2016 vil ligne på 2015

I 2014 var Stavanger annerledesbyen blant storbyene i Norge på eiendoms- markedet. Det var den også i 2015, som den eneste med prisnedgang.

- 2015 ble mer utforbakke enn de fleste hadde trodd, inkludert meg, sier Rune Bertelsen, regionsjef i EiendomsMegler 1 og medlem i Næringsforeningens ressursgruppe for bygg og anlegg.

Fasiten for eiendomsprisene i Stavanger ved utgangen av november 2015, var en prisnedgang på 4,1 prosent, sammenlignet med samme måned året før. Det står i sterk kontrast til de andre storbyene i landet, som alle har hatt en tilsvarende oppgang – og vel så det. Oslo topper listen, men en prisvekst på 10 prosent. Det har blitt tøffere i eiendomsmarkedet enn Bertelsen hadde trodd på forhånd.

- Spesielt etter en positiv start på året, var det overraskende at antall omsetninger sank dramatisk i mai. I takt med stadig nye negative meldinger om oljepriser og oppsigelser, kunne selv ikke en rekordlav rente og den sterke boligprisutviklingen i landet for øvrig stå imot. I ettertid lurte jeg også på om mediekåte "dommedagsprofeter" fikk lov å hjelpe til litt på veien. Psyken i et marked skal ikke undervurderes, påpeker Bertelsen.

FORTSATT NEDGANG

Når ekspertene spår boligprisutviklingen i Norge i 2016, legger de fleste seg på en prisvekst på mellom tre og fem prosent – mens de samme ekspertene tror nedgangen vil fortsette i Stavanger.

- Det er fristende å spå at Boligåret 2016 blir et speilbilde av utviklingen ellers i regionen. Hva som skjer i arbeidsmarkedet i forhold til oppsigelser, evnen til omstilling og kostnadsreduksjoner, vil gi smitteeffekter. Vi er akkurat nå midt i en fase der vi ikke har sett sluttresultatet. Derfor er det grunn til å tro at de første seks månedene i 2016 vil ligne på siste halvår 2015. Det betyr at prisene nok skal noe mer ned før det snur. Dette vil nok gjelde hele Rogaland. I forhold til landet forøvrig, er spørsmålet om motgangen traff oss før resten av landet? Kanskje er det bare et presset Oslo-område som unngår tøffe tider i 2016, sier Bertelsen.

- Hva er usikkerhetsmomentene og hvor stor er faren for en kraftig prisnedgang, sett i lys av nedgangen innenfor olje- og gassindustrien?

- Jeg tror ikke prisnedgangen blir kraftigere enn det vi har sett siste år. Svært få vil måtte selge på grunn av dårlig økonomi, det hindrer den lave renten. Næringslivet jobber beinhardt med å omstille seg og andre typer næringer kan få et løft. Konsekvensen av nedgang i olje- og gassindustrien påvirker først og fremst boligbyggingen og leiemarkedet. Markedet for brukte boliger vil tikke og gå, men med et lavere tempo, tror Bertelsen.

MÅ PLANLEGGE FOR FRAMTIDEN

- Vi har gått fra underskudd til overskudd på boliger, hva må regionen prioritere på boligsiden framover, etter din mening?

- I 2016 vil vi se et begrenset utvalg med nye prosjekter ut i markedet. Spesielt vil utbyggere av leilighetsprosjekter først selge ut de boligene som allerede er igangsatt. Slik vil overskuddet reduseres. Men erfaringene fra tidligere nedgangstider har lært oss at det er lite lurt å stoppe planlegging av fremtiden. Derfor må det planlegges for videre vekst samtidig som det effektiviseres og prisjusteres slik at markedet igjen blir lystne på nybygg, sier Bertelsen.

Skal du kjøpe bolig i 2016 er utvalget godt. Ifølge Bertelsen kan det være en god anledning for dem som er på boligjakt.

- Stort sett unngår man de heftige budrundene. Mange blir sittende på gjerdet i en slikt marked som vi har nå. Har man lyst og anledning kan dette være god timing. Historisk sett går det ikke mer enn ett år med motgang før det snur. Først er det antallet omsetninger som stiger, deretter tør folk kjøpe før de selger, omsetningstiden går ned og prisene stiger igjen. Gjentar historien seg, vil aktiviteten i boligmarkedet ta seg opp igjen før sommeren og deretter vil vi få en høst med priser som stiger sakte, men

sikkert. Uansett er boligkjøp en langsiktig investering, med det som perspektiv trenger det ikke være dumt å kjøpe i 2016, påpeker Bertelsen.

- Hva er ditt beste råd til folk som skal eller vurderer å selge sin bolig i 2016?

- Husk at hvis prisen har gått ned på din eksisterende bolig, har den også gått ned på den du skal kjøpe. Få gjerne økonomisk rådgivning, slik at du har god kontroll. Begynn med å få vite hva huset kan være verdt, det er utgangspunktet for regnestykket. Husk også at vi er i et boligmarked som også varierer veldig innenfor korte avstander og fra boligtype til boligtype. Snakk med meglere, sjekk ut priser og omsetningstid i ditt nabolag. Det gjør grunnlaget for en beslutning bedre.

Rune Bertelsen tror fortsatt få vil tvinges til å selge sin bolig, siden rentene fortsatt er rekordlave.

- Vi er fornøyde om 2016

Varehandelen i regionen har ikke vokst mye i 2015 og bilsalget har gått litt tilbake. - I 2016 vil vi være fornøyd med å holde samme omsetning som i 2015. Det tror jeg gjelder både oss og varehandelen generelt, sier senterleder Anette Ø. Worum hos Amfi Madla.

De siste offisielle fylkestallene for varehandelen fra Statistisk sentralbyrå, viser at Rogaland som helhet har hatt en beskjedent økning i omsetningen på 1,3 prosent, sammenlignet med samme periode året før. De foreløpige prognosene fra Virke for julehandelen viser nullvekst, sammenlignet med julen 2014.

- Omsetning i 2015 ser ut til å ende på cirka 1,35 milliarder kroner får vår del på Madla, en økning på rundt tre prosent fra året før. Til neste år håper vi som sagt å holde samme nivå. Det er viktig at vi ikke lar pessimisme og frykt ta kvelertak på oss, for det kan fort gå godt, mener Worum.

Hun påpeker at nedgangstidene og fraflytting naturligvis påvirker også varehandelen i regionen generelt, da det blir færre kunder totalt og mindre penger å rutte med - spesielt blant de som har mistet jobben sin.

- Men, bildet er ikke bare negativt. I nedgangstider og med dyr utenlandsk valuta, kutter mange shoppingturer til utlandet mens behovet for utstyr, klær og sko er der fremdeles. Dermed kan vi ofte se en økning i varehandelen lokalt. Mange kutter også ned på å spise ute og lager mer mat hjemme - og dermed kan vi muligens også se en økning i matbutikkene våre, sier Worum, og påpeker:

- Det er i nedgangstider innovasjonen og kreativiteten blomster, bare se på Island.

STABILT BILSALG

Bilforhandlerne forventet på forhånd et stabilt salg i 2015, på samme nivå med året før. Det ser også ut til å bli fasiten for Rogaland sin del. Ved inngangen til desember lå det an til en nedgang i bilsalget på 0,3 prosent i Rogaland og to prosent i Stavanger-regionen, sammenlignet med tilsvarende periode året før. På landsbasis derimot, styrer bilsalget mot ny rekord og en økning på 4,7 prosent.

Anette Ø. Worum er redd for at mange enkeltstående butikker og konsepter kan få det tøft i 2016.

blir like bra som 2015

- Vi har operert i et veldig bra bilmarked i 2015. Totalmarkedet for personbil er på et historisk høyt nivå med 150.000 biler, mens totalmarkedet for nyttekjøretøy holder seg stabilt på rundt 30.000, forteller Øyvind J. Ohm, styremedlem i Rogaland Bilbransjeforening.

Elbiler og hybridbiler tar stadig markedsandeler, og kan nok forklare mye av det gode bilmarkedet – som er på et historisk høyt nivå, til tross for nedgangen.

- Elbiler, pluginhybrider og hybrider utgjør over 31.000 biler og 20 prosent av salget i 2015. Dette vil forsterke seg i tiden som kommer, som en konsekvens av at stadig flere produsenter kommer på markedet med slike løsninger. Stavanger-regionen avviker noe fra landet for øvrig med en nedgang i forhold til 2014, trolig på rundt to prosent. Men det er ikke avskrekkende, sier Ohm.

Han forteller at noe av bakgrunnen for de relativt gode tallene for regionen kan være et uttrykk for at bransjen dro med seg store ordreserver inn i 2015. For 2016 forventes en nedgang i salget, både i Rogaland og på landsbasis.

- På verkstedssiden rapporteres det om økning i omsetning i 2015, sammenlignet med 2014, og fortsatt god tilgang på arbeid. Imidlertid må vi være forberedt på lokale forhold vil slå ut, påpeker Ohm.

Han legger til at bransjen har hatt stor oppmerksomhet fra ledige folk fra oljebransjen.

- Samtidig fortsetter vi det gode arbeidet som legges ned gjennom lærlingeordningen og Rogaland Bilbransjes Opplæringskontor. Vi er viktige lærebedrifter og holder fast ved å rekruttere nettopp gjennom dette arbeidet.

STØRRE SKILLE

Worum på Amfi Madla tror at skillet mellom lavpriskonsepter og dyrere merkevarer blir mer tydelig i 2016.

- Det blir litt enten eller. Taperen blir ført de som ligger midt i mellom på pris og kvalitet. For konkurransen blir tøffere. De som er best på kompetanse og personlig service vinner, tror hun.

Worum er redd for at mange enkeltstående butikker og konsepter kan få det tøft i 2016, men understreker at de for sin del har fullt senter og stor pågang fra butikker som både vil utvide og fra andre kjeder som vil etablere seg.

- Så vi ser positivt på de neste årene for vår del.

- Stavanger-regionen avviker noe fra landet for øvrig med en nedgang i forhold til 2014. Men det er ikke avskrekkende, sier Øyvind J. Ohm.

TØFFERE HOTELLMARKED

På landsbasis har det vært en fin økning på 6,6 prosent i antallet hotellovernattinger til og med oktober, sammenlignet med året før. Tilsvarende vekst har vi ikke hatt i Stavanger-regionen. I Stavanger har antallet overnattinger økt med 2,2 prosent, mens det på fylkesnivå har gått ned med 1,4 prosent.

Men samtidig fortsetter hotellkapasiteten å øke. Det har ført til flere tomme senger og lavere inntjening per rom. I Stavanger har dekningsgraden falt fra 66 prosent til

54 prosent, inntjeningen per rom har dalt med nesten 27 prosent – samtidig som antall rom har økt med nesten 19 prosent. Det er ferie og fritid som er på frammarsj, mens yrkesreisene er redusert med nesten 13 prosent.

Veksten på Stavanger lufthavn, Sola, har stoppet opp i 2015. Flere ruter er lagt ned og ved utgangen av november var status en tilbakegang på 4,5 prosent sammenlignet med 2014.

2015 fra A til Å

Næringslivet i Stavanger-regionen har lagt bak seg et begivenhetsrikt, turbulent, og ganske bratt år. Rosenkilden gir deg her en komprimert og relativt uhøytidelig oppsummering av året vi har lagt bak oss.

Ketil Solvik-Olsen har lovet mer asfalt i 2015.

A **Asfalt** skal det bli mye mer av, lovet jærbu og samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen dyrt og hellig i 2015. Sammen med resten av regjeringen var han under konstant press fra blant andre Næringsforeningen for å trappe opp offentlige investeringer i de tøffe økonomiske tidene. En offensiv Solvik-Olsen varslet økte bevilgninger til vedlikehold av veiene våre. Det blir altså mye lukt av fersk asfalt i Rogaland året som kommer.

B **Boligbygging** skulle vi gjerne hatt mer av i 2015. Generelt økonomisk kladdeføre setter bremsene på også i boligmarkedet, og i Stavanger var politikerne langt unna sine egne måltall for nye boliger.

Carl Bildt, tidligere statsminister og utenriksminister i Sverige, tidligere FN-utsending på Balkan og mye mer.

Kunnskapsrik, engasjert og brilliant. Ga 500 deltakere en kraftpakke av en leksjon i utenrikspolitikk under Pulpit 2015 i september

Carl Bildt ga oss perspektiver på Pulpit 2015.

Den Norske Bank utviste også i 2015 et sterkt engasjement for gründere og entreprenørskap. Er blant annet som en viktig bidragsyter til Innovation Dock i den stadig mer pulserende Østre bydel.

Egersund Group ble årets bedrift. Styreleder Hans Kristian Mong tok imot den prestisjetunge prisen.

Egersund Group er en usedvanlig veldrevet og nyskapende bedrift innen havbruk. Ble i november den velfortjente mottaker av den prestisjetunge næringslivsprisen «Årets bedrift».

FuelBox er rett og slett den gode samtalen på boks. En samling spørsmål som danner grunnlag for meningsfylte samtaler for ledere og gründere, så vel som kjærester og familier. FuelBox er utviklet av den lokale gründeren Berta Lende Røed, og ble i 2015 lansert i Singapore, Australia og Tyskland.

Berta Lende Røed har lansert FuelBox i Singapore, Australia og Tyskland i 2015.

K

Klimaavtalen ble landet i Paris. Historisk stor i omfang. Blir av mange sett på som en trussel mot norsk olje- og gassnæring, men vår hjemlige industri er allerede i gang med å utforske forretningsmulighetene som strengere globale klimakrav gir.

L

Lundin er selskapet som, ved hjelp av utradisjonelle letemetoder, gjorde funnet som etter hvert viste seg å bli gigantfeltet Johan Sverdrup. I 2015 tildelte operatøren Statoil en rekke store kontrakter til en hardt presset leverandørindustri. Takk for Johan Sverdrup, og bra jobbet Lundin og Statoil!

G

Gass er en viktig energikilde som i løpet av fjoråret fikk større og større oppmerksomhet. I norsk oljenæring er det en utbredt oppfatning at norsk naturgass kan erstatte kull i stor skala og dermed bidra til et bedre klima. Dette budskapet ble behørig banket inn i Brussel, og vi håper EU-landene vil kjøpe enda mer gass av oss i årene framover!

I

IKDP, forkortelse for Interkommunal kommunedelplan for Forus. Langt navn på viktig plan som vil legge rammene for Framtidens Forus.

J

Julebyen med stor J. Ligger i Eigersund og funklet i desember for 12 år på rad. Stod imot flommen, og var mer stemningsfull enn noen gang.

Utbyggingen av Johan Sverdrup er i oppstartfasen, takket være Lundin og Statoil. Heldigvis for olje- og gassindustrien.

H

Harald Espedal er en erfaren finansmann som har lagt Skagen Fondene bak seg, og som brukte deler av 2015 på å lede stavangerordførers «omstillingsutvalg». Ønsker blant annet mobilisering for å få Google, Facebook og European Space Agency til Stavanger-regionen.

Harald Espedal har lagt bak seg Skagen Fondene, og ledet i fjor omstillingsutvalget til stavangerordføreren.

Julebyen i Eigersund sto imot flommen, og var mer stemningsfull enn noen gang.

• ROGALAND ER NORGES

VIKTIGSTE MATFYLKE •

NR. 1 PÅ VINTERFØRA SAU

NR. 1 PÅ MELKEKYR

NR. 1 PÅ STORFEKJØTT

NR. 1 PÅ SLAKTESVIN

NR. 1 PÅ VERPEHØNER

TAKK FOR MATEN

Selv om alle Norges fylker produserer god, næringsrik og spennende mat, er det ett fylke som skiller seg klart ut: *Ingen fylker produserer mer mat enn Rogaland!* Faktisk er vår omsetning av jordbruksproduksjonen rundt 40 prosent høyere enn nummer to.

17 000 arbeidsplasser

Hvorfor produserer vi så mye mat her i fylket? Først og fremst har vi et velsignet godt klima for matproduksjon. Også topografien er på vår side. Om lag 10 % av Norges fruktbare jordbruksareal ligger i Rogaland. Men det finnes andre forklaringer.

Matbransjen viste seg fram i publikasjonen "Takk for maten". Viste du at Rogaland er 40 prosent større enn det nest største matfylket i landet?

Matnæringen er en av de viktigste vekstnæringene våre. I fjor høst fikk ressursgruppen for mat utarbeidet en flott, omfattende trykksak «Takk for maten». Denne viser blant annet at vi nå er 17.000 ansatte i matnæringen i Rogaland.

Nye muligheter er navnet på den store offensiven som i 2015 ble dratt i gang i et samarbeid mellom Innovasjon Norge, Ipark, SR-Bank og Næringsforeningen. Målet er å skape nye bedrifter og nye arbeidsplasser i vekstnæringene som fornybar energi, mat, IKT og helse/velferdsteknologi.

Prosjektet Nye muligheter er i gang. Administrerende direktør Anita Krohn Traaseth i Innovasjon Norge deltok på Kick Off-konferansen.

Oljeprisen spilte ikke på lag med Stavanger-regionen i 2015. Vi håper den snart starter ferden oppover.

Oljeprisen har ikke steget i 2015, slik mange har håpet på.

Pulpit ble i september arrangert for fjerde året på rad i Stavanger konserthus. Fem hundre deltakere hadde en flott dag med spennende faglig og åndelig påfyll fra foredragsholdere som Sebastian Coe, Morten Krogvold, og lokale suksessgründere som Siri Kalvig og Berta Lende Røed.

Sebastian Coe, president i Det internasjonale friidrettsforbundet, OL-legende og OL-general fra London, delte erfaringene sine med deltakerne på Pulpit.

Q

Q-Meieriene hører til Kavlikonsernet, og er del av den stadig sterkere matklyngen på Kviamarka.

Q-Meieriene er en del av det voksende matmiljøet på Kviamarka.

R

Robotisering, et fenomen på fremmarsj i et land med høyt kostnadsnivå. Stadig nye roboter er under konstruksjon blant annet i den mekaniske industrien på Jæren. SR-Banks nye robot for å ta over manuelle interne arbeidsoppgaver var blant nyhetene i 2015.

S

Skråtårnet i Jåttåvågen får sannsynligvis en framtid som opplevelsessenter for realfagslever. Spannende samarbeidsprosjekt mellom oljeindustrien (Force), Stavanger kommune, Vitenfabrikken og Næringsforeningen.

T

Torino er en flott by som i juni 2015 var åsted for World Chamber Congress, en møteplass for handelskamre fra hele verden. Næringsforeningen deltok i konkurransen for «Best Unconventional Project» med Sykkelløftet, og oppnådde pallplassering og mye hederlig omtale!

U

Uber, et omstridt transportselskap som begynte å gjøre seg gjeldende også i Stavanger-regionen.

V

Valget ble gjennomført i kommuner og fylke i september. Ga oss ny fylkesordfører, Solveig Ege Tengesdal KrF, og fire nye år for Christine Sagen Helgø (H) i Stavanger og Stanley Wirak (Ap) i Sandnes.

Solveig Ege Tengesdal (KrF) ble ny fylkesordfører etter valget.

W

Wirak, etternavnet til den ovenfor nevnte ordføreren i Sandnes. Omtales også her dels fordi han gjorde et brakvalg i Sandnes, og dels fordi W er en vanskelig bokstav å knytte begivenheter til i en kavalkade som denne...

X

Xylofon var ett av instrumentene som ble brukt da Stavanger symfoniorkester sørget for en magisk åpning med tema fra filmen Stormen under Pulpit 2015.

Y

Yrker i frammarsj; det meste som handler om fornybarnæringen. Godt illustrert av at årets nyord i 2015 var «Det grønne skiftet». Poenget forsterkes av at nyordet året før var «rekkeviddeangst», med henblikk på den kraftige elbilveksten.

Z

Zoaring, navnet på ett av de mange spennende, unge selskapene i regionen. Lager nyskapende videoer.

Æ

Ærlighet varer fortsatt lengst. En nyankommet syrisk flyktning skulle veksle penger hos Forex i Stavanger sentrum. Skulle ha et par hundrelapper tilbake, og fikk i stedet 12 000 kroner. Da han oppdaget hvor tykk seddelbunken faktisk var, leverte han den straks tilbake. En flott representant for våre nye landsmenn!

Ø

Øer, dansk vindkraftselskap som i 2015 ble kjøpt opp av Nor Sea Group. Interessant eksempel på nye koblinger mellom tradisjonelt oljerelaterte selskaper, og fornybarindustrien.

Å

Ålgårdbanen; står den opp fra asken? På oppdrag fra Næringsforeningen gjennomførte Urbanett i 2015 en mulighetsstudie om Ålgårdbanen. Studien viser at det KAN være liv laga for denne banen i framtiden.

Ordfører i Gjesdal, Frode Fjeldsbø (Ap) og varaordfører i Sandnes, Pål Morten Borgli (Frp), håper at tog på Ålgårdbanen igjen kan bli en realitet.

”

Jeg ble nesten født voksen. Opprøret startet allerede som 11-åring.

Sissel Leire

Sissel Leire har tatt sin bakgrunn og verdisyn med seg inn i styrelederrollen. Det preger hennes arbeidsdag på mange områder.

Et liv med Leire, jord og betong

Sissel Leire har hatt sine opprør. Fremtiden vil hun bruke på å tenke i overskrifter og knekke koder.

TEKST:
STÅLE FRAFJORD
FOTO: MARKUS JOHANSSON/BITMAP

Det lå aldri helt i kortene at Sissel Leire var den som med tid og stunder skulle overta den tradisjonsrike familiebedriften Kruse Smith. Allerede som 17-åring hadde hun rukket å gjøre opprør mot de verdier, tradisjoner og kjønnsrolletenkning som hun mente preget familiebedriften.

I dag – seksten år etter at hun slo seg ned i Stavanger og utdannet seg til refleksolog – sitter hun som arbeidende styreleder i Norges største familieeide entreprenør- og eiendomsselskap. Sissel Leire har ansvar for nær 1000 ansatte, bedriften omsetter for over fire milliarder og bygger veier, tunneler, kraftanlegg, næringsbygg og boliger over halve landet. Hva skjedde egentlig?

- Jeg ble nesten født voksen. Opprøret startet allerede som 11-åring. Jeg var aldri en utbryter, men hadde ikke veldig lyst til å identifisere seg med familienavnet. Overfor min far var jeg mer opptatt av spørsmål som "Hva gjør du for denne verden?" Opprøret hadde flere faser, fra å markere avstand til verdien til å opponere mot det faktum at det var min far som overtok konsernet, ikke min mor som var arving.

Siden den gang har Sissel Leire tatt noen oppgjør, også med seg selv. Våren 2014 overtok hun som arbeidende styreleder i Kruse Smith Eiendom og Kruse Smith Entreprenør da faren Tomas Leire valgte å trekke seg

tilbake. Da hadde hun allerede jobbet i selskapet i mange år, de siste årene som strategidirektør – og tatt en internasjonal MBA. Likevel – det å overta ansvaret i familiebedriften var ingen selvfølge verken for henne eller resten av familien.

FAMILIEFORETAK

Å sitte som leder i en stor og tradisjonsrik bedrift kan være en tøff jobb. Når bedriften i tillegg er et familieforetak, kan det fort bli enda tøffere. Det vet Leire av erfaring.

- Jeg tror egentlig foreldrene mine ønsket å skjerme meg, og på et tidspunkt ønsket de ikke dette for sin datter. Vi har vært gjennom en del prosesser frem mot dette, sier Leire.

- Blir presset og forventningene større i en familiebedrift?

- Selv har jeg ikke følt på presset. Jeg har valgt denne jobben og får betalt for min jobb som arbeidende styreleder. Men det har vært viktig å avklare noen forventninger, og mine største har gått til min far. Vi har hatt gode samtaler, og jeg har valgt å se på hvilke muligheter denne rollen gir, både i form av kapital, i forhold til hva jeg brenner for og hva jeg ønsker å bevege i en retning jeg mener er riktig.

For Leire handler det også om å se nye og alternative løsninger. Det er en viktig del av hennes liv og hennes verdier, og var noe av bakgrunnen for at hun i sin tid så for seg et yrkesliv som refleksolog.

- Jeg trodde på det tidspunkt at mine verdier og holdninger ikke var noe som kunne la seg kombinere med Kruse Smith. Jeg trodde jeg måtte velge, og parkere den andre delen av meg. Slik er det ikke.

SISSEL LEIRE

- » Alder: 41 år
- » Sivil status: Samboer, tre gutter på 9, 15 og 16 år
- » Bor: Hillevåg i Stavanger
- » Aktuell: Arbeidende styreleder i Kruse Smith og styreleder i Bygg21

STIFTELSE SARBEID

Hennes bakgrunn og verdien har hun tatt med seg inn i styrelederrollen. Det preger hennes arbeidsdag på mange områder. I flere år har hun sittet som styreleder for Kruse Smith stiftelsen, en stiftelse som ble opprettet i 2009 og som har et tett samarbeid med SOS barnebyer, Bymisjonen og Strømmestiftelsen. Hun foretar årlige reiser til utviklingsland, og da hun som ung studerte i Skottland tilbrakte hun selv tre måneder av studietiden med å bygge helsesenter i Tanzania.

- Jeg jobber i dag en dag i uken for stiftelsen eller bymisjonen her. Jeg har flyttet inn i dette næringslivet med hele meg. Da må jeg gjøre det. Jeg kan ikke være en god forretningskvinne hvis jeg ikke kan høre hvordan det går i byen. I Kirkens Bymisjon lærer jeg om hvordan vi kan møte mennesker som har en hverdag med koppen i hånda eller kroppen til salgs. SOS Barnebyer oppdaterer meg på de store internasjonale utfordringene og hvordan

- Det er ikke slik at alt er en stor mørk sky. Og jeg ser også at noe av det som skjer faktisk er bra, sier Sissel Leire.

vi kan finne håp og løsninger der. Disse påminnelsene er som innpust og utpust – jeg trenger dem. Sånn er jeg bare....

- Hvordan preger din personlighet deg som leder?

- Jeg er ikke en leder som er opptatt av detaljer. Jeg er veldig på overskriftsnivå og på retning. Jeg synes uenighet er bra, og jeg er ikke redd for konflikt. Men gjøres det uten respekt, gå jeg ut av rommet. Akkurat det er jeg sensitiv på. Jeg har valgt å flytte inn med hele meg, og jeg er veldig opptatt av relasjoner. Vi kan være uenige, men det bryr jeg meg mindre om så lenge relasjonene er intakt. Jeg er opptatt av metode, form og prosessene som leder frem mot resultatet.

TRANSFORMASJON

- Hvordan påvirker det produktet selskapet skal selge?

- Jeg er enda i startfasen og har til nå jobbet mye i antroposofien, i Kruse Smith Stiftelsen. Jeg begynner å få kunnskap om flere bunnlinjer og nye KPI-er. På mange måter føler jeg at jeg har vært her i ti minutter i forhold til selskapets åtti år lange historie. Men jeg vet at transformasjonen er min oppgave. Vi leverer 200-300 hjem ut i et marked hvert år. Vi vet mye om det å bo. Den kunnskapen må vi bruke til mer enn

hvor mye en kvadratmeter skal koste.

Den innovasjonstanken resulterte i etableringen av Gaining By Sharing – en modell for et bærekraftig bo kollektiv. I samarbeid med Helen&Hard arkitekter og Gaia Trondheim ble det laget en modell for hvordan eiendomsutvikling kan ha flere bunnlinjer. Pilot prosjektet basert på denne modellen er under planlegging og har fått navnet "Vindmøllebakken" på Storhaug i Stavanger.

- Den innovasjonen var ikke Kruse Smith klar til å ta inn i sine systemer da. Derfor la jeg den ut i mitt private selskap. Selve realiseringen av piloten blir likefullt realisert av Kruse Smith. Mitt mål er å kunne bruke den kunnskapen vi har i selskapet til å løse de samfunnsutfordringene vi har bedre enn det vi gjør i dag. Det kan være i form av miljø, i forhold til ensomhet, tilknytning til sosiale entreprenører eller andre strukturer som vi i dag i mindre grad tar i.

KONSERVATIV

- Er byggebransjen konservativ i forhold til dette?

- Ja, ekstremt, men også boligkjøperne er konservative og lite villig til å eksperimentere. Men vi snakker ikke om en revolusjon. Det handler i praksis om å kunne

leve mer miljøvennlig og innse at man i dag ikke lever på samme måte som foreldrene. Det er mer snakk om en strukturendring, hvor det dreier seg om å dele mer, om bedre samvittighet, miljø og helse.

- Samtidig viser jo undersøkelser at mange drømmer om egen enebolig, mens det markedet i dag tilbyr i høy grad er blokkleiligheter under 70 kvadrat. Er ikke det et stort paradoks?

- Svært mange ønsker seg enebolig. Det vet vi. Men for meg er dette litt det samme som å spør hvilken farge du ville ha på iPaden før den kom. Du visste jo ikke hvordan den kunne gi deg noen fordeler. Der ligger det noe. Jeg tror enda ikke vi har kunnskap nok om hva det vil si eller kan innebære å bo urbant. Det finnes ikke et enkelt svar på dette, men vi må bli flinkere til å finne og bygge modeller som er mer fragmentert i forhold til boform. Det tror jeg på, og der har jeg lyst til å være med å knekke noen koder.

FREMTIDENS BOLIG

- Hva er fremtidens bolig i ditt hode?
- Den største overskriften for meg er dele. Dele og leie. I dag skal vi eie, og boligen skal helst stige i verdi. Jeg tror vi kommer til å se fragmenteringer her også. Samtidig

tror jeg vi kommer til å se flere løsninger på boformer, og jeg tror det blir ekstremt viktig hva som skjer mellom husene. Hva er livet der? Eiendomsutviklerne i dag er alt for finansielt styrt, og kompetansen både på kommunalt- og fylkesnivå er for liten i dag på dette området.

- Hva ser du for deg mellom husene?

- I dag kan det se ut som om vi bare har barn opp til tre år. Jeg har ikke noen revolusjonerende løsninger, men jeg har lært av å jobbe med innovasjon på dette området. Vi har sett på flere bunnlinjer, hvor mennesket og miljø er to av dem. Dette skal vi jobbe mye med i Kruse Smith.

Bofellskap er et av dem, lagt til rette for en annen strukturell dimensjon. Hvor man har egen inngang til egen leilighet og sin private sfære, men i tillegg et felleskap i form av praktiske ordning og systemer fysisk gjennom fellesarealer som eksempelvis felles kjøkken, vaskeri, lesesal, aktivitetsrom.

- Vi snakker ikke om store blokker eller institusjoner, men mindre fellesskap. Man frigjør tid. Dette er en boform som kan passe like mye for eldre som for yngre, og nettopp denne miksen kan være viktig.

VANSKELIGERE TIDER

Sisel Leire har overtatt lederrollen i en tid hvor langvarige konjunkturoppgang er avløst av nedgangstider. Spesielt på

Sør-Vestlandet. Det har vært tøffe tak også i Kruse Smith. Flere personer i eiendomsselskapet i Stavanger ble oppsagt og noen av timelønte i entreprenørselskapet i regionen ble permittert før jul.

- Det er tøft for dem som mister jobben. Men det store bildet er fortsatt fragmentert, også for oss. Vi opererer på flere markeder og flere arenaer. Det er ikke slik at alt er en stor mørk sky. Og jeg ser også at noe av det som skjer faktisk er bra. Folk trenger et sted å bo, og samtidig har transformasjonen har startet. Vi blir tvunget litt til å tenke over hva vi leverer, og hvordan vi løser nye utfordringer.

- Mange bedrifter er i gang med å også se på nye muligheter og nye markeder. Er dere?

- Jeg var nettopp i Farsund sammen med Siri Kalvig der vi har et selskap som heter Amon. Det vi ser på er muligheten for å levere fundamenter i betong for vindmøleturbiner til havs. Ellers har jeg internt lenge snakket om det tredje beinet som skal komme i tillegg til eiendom og entreprenørvirksomhet.

LÆRLINGER

Leire har et stort hjerte for lokalt håndverk, og er opptatt av at et land som Norge trenger forskjellig type kompetanse og arbeid.

- Jeg er så opptatt av at de skal bli kvalifisert. Vi får 7.000 nye håndverkere

inn til landet hvert år. Vi har ikke peiling på hvilken utdanning de har. Det er en trussel for oss. Lokalt godt håndverk, hvor man har en arbeidsplass å gå til, er enormt viktig. Lærlinger er så viktig for oss. I dette bildet er også kampen mot svart arbeid utrolig viktig. Dette er også en trussel mot barns fremtidige arbeidsplasser.

Fremtidens arbeidsplasser skapes også gjennom lønnsomme bedrifter. Leire ble i fjor vår utnevnt til ny styreleder for Bygg21, et utvalg nedsatt av regjeringen hvor målet er at byggenæringen skal bli mer produktiv, bærekraftig og kostnadseffektiv.

- Jeg er imponert over at vi har et departement (Kommunal og moderniserings departementet) som rett og slett bestiller en endring i en næring (eiendoms og bygge næringen). Da jeg leste strategien tenkte jeg at dette er fint. Det er en transformasjon for en hel næring, og det offentlige bevilger penger og tid på dette. Næringen er jo kjent for å slepe seg etter alle de kravene som kommer. Det burde vært motsatt. Vi burde gått foran, men vi har i alle år gått til motangrep. Bygg21 arbeider for objektive vurderinger på hva som er best practice i næringen og hvordan vi kan få flere seriøse aktører i næringen over på den. I tillegg vurderes samarbeidet mellom næring og det offentlige – hva er tidstyvene der og hvordan får vi smidigere samarbeid?

VI UTVIKLER BYEN

KONTORER • BUTIKKER • RESTAURANTER • PARKERING

STAVANGER CBD
Totalt fornyet, forstørret og forskjønnert – det nye Straensenteret får 8 000 m² nye kontorlokaler over fem etasjer. Taket blir et av Stavangers flotteste uterom med restaurant og utsikt over sjø og sentrum. I tillegg vil 11 000 m² kjøpesenter by på 25–30 butikker. Planlagt byggstart 2016 med ferdigstilling 2018.

Stort utvalg lokaler til leie – ta kontakt i dag for mer informasjon.

OGREID.NO | KONTORLOKALER
51 85 40 00 | Jon Brakestad, 905 17 432, jb@ogreid.no | Thomas J. Middelthon, 901 34 575, tjm@ogreid.no

BUTIKKLOKALER
Merethe Svensen, 948 88 908, ms@ogreid.no

ØGREID
Eiendom

- Vårt produksjonssystem er hele tiden i endring. Hver dag søker vi etter forbedringspunkter som kan gi økt effektivitet, bedre kvalitet og lavere produksjonskostnader, sier Kenneth Gilje, Lean-ansvarlig i Gilje Tre AS.

13.000 forbedringer på ni år

Med over 13.000 gjennomførte forbedringer over ni år, et sterkt kundefokus og meget gode forbedringer i ledetid og kvalitet, har Gilje Tre utmerket seg.

TEKST:
TRUDE REFVEM HEMBRE
FOTO: HENRIK MOKSNES/BITMAP

Resultatene er så gode at bedriften nylig ble kåret til Årets Leanvirksomhet av Lean Forum Norge. Lean betegner en produksjonsteknikk som blant annet fokuserer på å ta utgangspunkt i kundens behov, eliminere sløsing og drive kostnadseffektivt.

– Dette var veldig gjevt for oss, smiler Kenneth Gilje og understreker at prisen deles med alle i bedriften.

Kenneth Gilje er Lean-ansvarlig i Gilje Tre og tredje generasjon i Gilje-familien. Helt siden 13-års alderen har han jobbet i familiebedriften på fritiden. Bedriften tar fremdeles inn skoleungdom, som slik skaffer seg nyttig jobberfaring. Etter fullførte studier på Universitetet i Stavanger og med bachelor innen Lean, startet Kenneth Gilje i jobben som Lean koordinator for ti år siden. Han har vært på bedriftsbesøk hos Toyota og andre verdensledende innen Lean og blitt inspirert. Når du møter ham, merker du raskt at engasjementet er stort. Han lever nemlig etter prinsippene. Kontoret er ryddig og alt har sin plass, helt ned på skuffenivå.

PRODUKSJONSFLYT

- Vi er innstilt på å finne potensialet og se flyten i produksjonen, og vi er på rett vei. Jeg

GILJE TRE AS

- » Etablert: 1948
- » Eier: Familieeid
- » Forretningsområde: En av Norges fremste leverandører av dører og vinduer på skreddersøm
- » Lokalisering: Gilja
- » Daglig leder: Karles Gilje
- » Ansatte: 200 på Gilja samt 60 på Moi
- » Omsetning: 350 millioner kroner (2014)
- » Aktuell: Kåret av Lean Forum Norge til Årets Leanvirksomhet i 2015
- » Internett: www.gilje.no

liker å bruke en slik beskrivelse, at vi er på rett vei, for det handler om prosess og om stadige forbedringer.

Gilje forteller at de hittil har registrert 13.500 forbedringer siden 2007, det vil si cirka 1.500 i året og 7,2 forbedringer per ansatt.

- Vi har ingen forslagskasse, men er inndelt i 24 team som setter opp tiltakslistor basert på problemer som blir meldt inn på teammøtene: Hva er problemet? Hva er løsningen? Hvem har ansvaret? Når skal det gjøres og hva er tidsfristen? Så enkelt

Lean bidrar til å skape et bedre arbeidsmiljø ved at ansatte blir involvert og får en unik innsikt i hvordan delene fungerer i forhold til den helhetlige produksjonsprosessen.

og greit kan det gjøres. Og det fungerer, forteller han.

Ansatte får mer eierskap til prosessene på denne måten. De lærer seg å løse utfordringer og tar mer ansvar. Gilje mener også at de får mer åpenhet med dette systemet.

LEAN PASSER FOR ALLE

- Er det kun produksjonsbedrifter som har nytteverdi av å drive etter lean-filosofien?

- Nei, alle kan gjøre det! Det handler om å tenke hele verdikjeden og ha fokus på der hvor verdiskapingen skjer, såkalt Gemba på japansk. Uansett hva du driver med får du flyt med Lean, i tråd med det kunden ønsker. Nå er til og med Bærland Skole og Gjesdal kommune i gang med å innføre prinsippene, forteller han engasjert.

GPS

Forbedringer er noe de er gode på i Gilje Tre. De har utviklet sitt eget produksjonssystem basert på Lean-prinsipper og kalt Gilje Produksjonssystem (GPS).

- Målet og hensikten med GPS er å fjerne alle prosesser som i kundens øyne ikke gir produktet økt verdi. Resultatet blir en vinnvinn situasjon. Vi i Gilje jobber smartere og bedre, og våre kunder nyter godt av økt kvalitet på produktene og høyere effektivitet

i produksjonen. Våre kunder forventer høy kvalitet fra Gilje og det skal de gjøre. Alle jobber kontinuerlig med forbedring av kvaliteten.

- Gilje vinduer og dører foredles i ulike trinn, og vi er svært opptatte av å forbedre og forenkle produksjonen som foregår innenfor hvert av disse trinnene. Dette gjør vi gjennom en metode kalt Lean-produksjon. Her er målet er å fjerne flest mulig unødvendige operasjoner innenfor hvert produksjonsledd.

Forbedringsfarten defineres av de ansattes egen forståelse og utførelse av GPS, og er derfor en viktig investering i den enkeltes utvikling og trivsel.

- Dette er ikke en fancy teori, det er måten vi tenker på og målet vårt er kontinuerlig forbedring med kunden i fokus.

LEDELSEN MÅ VÆRE PÅDRIVER

GPS hjelper dem å finne løsninger som gir økt effektivitet i produksjonen. Lean brukes også i administrative prosesser.

- Det handler om å engasjere ledelsen for å få dem til å drive etter Lean-prinsippene. Dette er lederdrevet. Det er greit å tenke at "vi skal drive Lean", og outsource til konsulenter, men da blir det ikke levedyktig. Ledelsen må gå først.

- Alt må opp på veggen. Det nytter ikke

å gjemme noe i en skuff eller på en PC. Ved å henge opp skjema, er alt synlig og lettere tilgjengelig. Lederne må ut og se, ikke sitte på kontor. Det handler om orden, renhold og dedikasjon til standarder.

KJØPTE NORDDOOR

Gilje Tre ble etablert i 1948. Etterkrigstiden var preget av varemangel, rasjonering og harde kår, og det var innenfor disse rammene at de fem brødrene Gilje bygget trevarefabrikken på Gilja i Dirdal. I begynnelsen besto produksjonen hovedsakelig av vinduer, dører, lærvesker, tresko og jærstoler, men målet og drømmen var heltidsproduksjon av vinduer og dører.

Nye markeder og endrede behov hos kundene gjorde at bedriften i 1992 overtok ytterdørsprodusenten Norddoor AS på Moi. Dette betydde at Gilje Tre kunne produsere et bredt spekter av ytterdører og at bedriften kunne kalle seg en komplett leverandør innen vinduer og dører.

- I dag er vi totalt 260 ansatte og produserer 120.000 vinduer og 20.000 ytterdører i året, forteller Gilje.

Lavenergivinduer, brannvinduer, sikkerhetsglass, selvrensende glass, branndører og sikkerhetsdører inngår også i sortimentet som er tilpasset dagens behov og gjeldende byggetekniske forskrifter.

RESSURSGRUPPEN FOR LEAN

- Du er med i Næringsforeningens arbeid innen Lean?

- Ja, vi har fått en bra start, fått gjort en del og har store planer. Det er et godt forum hvor dugnadsånden er stor. Intensjonen er at Rogaland skal bli best på Lean i Norge.

Gilje er opptatt av å lære av feil. Alle gjør feil, og det er mye god lærdom i det. Skal du bygge langsiktig, kan du ikke

skifte folk for ofte, mener Gilje.

- Vi har en reise som er preget av to skritt fram og ett tilbake. Vi må ha den tålmodigheten som trengs.

- Hvordan er framtidsutsiktene?
- Vi ser en del konkurrenter trekker mot Øst-Europa, men vi ønsker å være norske. Vi merker oljedgangen og har flyttet en del av produksjonen for å tilpasse oss markedet. Nylig har vi investert i nytt utstyr som sparer 10-12 ansatte.

De overflødige blir ikke sagt opp, men vi benytter denne kompetansen i andre team. Vi har et lokalt samfunnsansvar og mener vi jobber smart og har kort vei til markedet. Ved å levere kjapt og til optimal kvalitet, kan vi fortsatt være her på Gilja, påpeker Kenneth Gilje.

Han legger til at Gilje Tre har ti prosent markedsandel.

- Så vi har mye å gå på. Store muligheter, avslutter han optimistisk.

Tips Næringsforeningen om de beste

Under tittelen "Lær av de beste" vil Næringsforeningen framover ha en møteserie og Rosenkilden vil ha en fast spalte der vi ser på virksomheter som makter å skape resultater, se muligheter og som kan være

gode forbilder for andre. Noe av hensikten er å lære av hverandre, å heve nivået i næringslivet og øke verdiskapningen ved en slik form for kompetansedeling. Så tips oss om gode forbilder i Næringslivet. Temaet er helt åpent og kan være alt fra

innovasjon og produktutvikling, eksport, kundebehandling og markedsføring til økonomi og vekst. Ta kontakt på 992 93 700, eller send oss en mail på tips@naeringsforeningen.no.

 FORD CREDIT

Ford Intelligent AWD

FORD MONDEO AWD
FRA KR **406 000,-***

FORD S-MAX AWD
FRA KR **455 800,-***

FORD GALAXY AWD
FRA KR **553 000,-***

* Kampanjeperiode t.o.m 31.12.2015. Inkl. frakt og levering til Stavanger. Årsavgift tilkommer. Pris inkl. mva.
Mondeo AWD: CO₂-utslipp fra 129-142 g/km. Blandet drivstofforbruk fra 0,48 – 0,53 l/mil (2,0 TDCI AWD – 2,0 TDCI Powershift AWD). S-Max AWD: CO₂-utslipp fra 139-159 g/km. Blandet drivstofforbruk fra 0,54 – 0,58 l/mil (2,0 TDCI AWD – 2,0 TDCI Powershift AWD). Galaxy AWD: CO₂-utslipp fra 130-151 g/km. Blandet drivstofforbruk fra 0,56 – 0,60 l/mil (2,0 TDCI – 1,5 EcoBoost).

Stavanger - Sandnes
Stokkamyrvien 26

Åpningstider:
Man-fre 08:00 – 16:30
Tirs 08:00 – 20:00
Lør 10:00 – 14:00

KVERNELAND BIL
kvernelandbil.no

Ren bilglede. Siden 1921.

Egersund Group er en totalleverandør av fiskeredskaper, utstyr til havbruksnæringen og handelsvarer til fiskeflåten, havbruks- og offshorenæringen. Selskapet produserer også utstyr relatert til oljevern og isfjellnett.

Notbøteriet som ble et globalt konsern

Det hele startet med et lite notbøteri i Egersund, og er nå blitt et globalt konsern som omsetter for i overkant av to milliarder kroner i 2015. På toppen sitter en beskjeden, men miljø- og samfunnsbevisst Hans Kristian Mong. Han er mest opptatt av å framheve sine medarbeidere.

TEKST:
TRUDE REFVEM HEMBRE
FOTO: MARKUS JOHANSSON/BITMAP

Ved prisutdelingen av Årets bedrift 2015 i Rosenkildehuset var det nemlig de ansatte han delte æren med. Konsernsjefen framstår som raus og inkluderende med et stillfarende vesen som inngir tillit. Det er noe traust, ekte og jordnært over Mong. Selv sier han at han har som mål å gjøre seg selv overflødig i bedriften.

- Vi har daglig leder i alle datterselskapene, så min jobb er å være styreleder og da kan jeg bruke ressursene der det trengs i ulike faser. Min visjon er at det skal svive bedre og bedre uten meg.

- Hva er selskapets viktigste suksessfaktor?

- Vi har mange dyktige og lojale medarbeidere – veldig mange har lang fartstid. Det at de ansatte føler eierskap til bedriften og de produktene vi lager, betyr mest for meg, sier han oppriktig.

Langsiktighet er viktig, og han har tro på forebyggende arbeid i alle sammenhenger og særlig på å få engasjert ungdommen.

FAGKUNNSKAP

Mong vektlegger fagkunnskapen hos sine

EGERSUND GROUP AS

- » Etablert: 1952
- » Eier: familieeid (50% Frode Teigen og 50% Hans Kristian Mong)
- » Forretningsområde: Fiskeri, havbruk og oljevern. En av verdens ledende produsenter av trålredskaper, samt handelsvirksomhet knyttet til oljevern.
- » Konsernsjef: Hans Kristian Mong
- » Antall ansatte: 1200
- » Omsetning: 1,89 milliarder NOK (2014)
- » Internett: www.egersundgroup.no

medarbeidere. Mange av produktene er faktisk håndlagde, og er basert på håndverk med lange tradisjoner. Det er kunnskap som læres videre, og som går i arv. De kaller det "å ha det i nevan", mens det akademiske begrepet sannsynligvis heter tacit knowledge, eller taus kunnskap.

- Hvordan får dere tak i gode medarbeidere?

- En god del av rekrutteringen skjer ved at ungdom får opplæring i bedriften og en livslang faglig utfordring. Dette gjør at selgere og ledere har solid kunnskap om hva de holder på med. De som har ønske om det, har muligheten til å stige i gradene. Vi har et sterkt ønske om å beholde ansatte i lang tid.

Ole Andreas Storebø er en av bedriftens 1200 ansatte.

Egersund Group ble kåret til Årets bedrift av Handelsbanken og Næringsforeningen 25. november. Her med Harald Minge (f.v.), Hans Kristian Mong, Christine Sagen Helgo og Ole Henry Slette.

Agnès Sandve i aksjon.

Det er ressurskrevende å lære opp nye, og det er kostbart å miste gode medarbeidere, påpeker han.

Det er tydelig at vektlegging av fagkunnskap og kompetanseutvikling er en helt klar lederfilosofi hos Hans Kristian Mong som regnes for å være visjonær innen norsk havbruksnæring.

INNOVATIV OG TRADISJONSRIK

I juryens begrunnelse heter det at årets vinner er innovativ, tradisjonsrik og lokalt eid bedrift som er høyt respektert i bransjen og lokalsamfunnet.

Det var faren Kåre Mong som startet bedriften, først som barkeri siden som trålverksted. Selv har Hans Kristian Mong tre barn som jobber i virksomheten.

Egersund Group har hovedkontor i Egersund, på Eigerøy. Selskapet har tilstedeværelse ca 40 plasser i Norge og utlandet, enkelte plasser med forholdsvis store produksjonsanlegg. Den 63 år gamle bedriften med ca 1200 ansatte spesialiserer seg blant annet på å lage fiskeredskaper og utstyr til oppdrett og oljevern. Selskapet står bak en innovativ oljevernsteknologi; MOS Sweeper. De siste årene er selskapet

blitt en sentral aktør innen produksjon av oljelenser og isfjellnett. Selskapet er forøvrig hovedaksjonær i AKVA Group.

- Vi har en fantastisk matproduksjon i havet som overgår det meste i Norge. Mange vet for lite om bransjen, og det er en av grunnene til at de er i gang med å etablere et lite kunnskapssenter i våre lokaler. Her vil vi invitere både skoleelever, politikere, folk i bransjen og andre interesserte, forteller Mong.

Langsiktighet og framtidsrettet vekst
Egersund Group er etablert rundt 40 steder. Mong forteller at de ønsker å beholde kontinuiteten og utvikle kompetansen i selskapet.

- Har dere planer om fortsatt vekst?

- Ja, vi tenker nok å putle på videre her i Egersund.

Store ord er ikke noe han tar i sin munn. Han er tilbakeholden med det som kan bli oppfattet som selvskrut. I dette miljøet er det kanskje ikke så dumt å skryte med små bokstaver. De kjenner kystens arbeidere, og vet at det er gode referanser og et godt rykte som selger. Mong er mest opptatt av å utføre, ikke prate. Handling preger bedriftskulturen mer enn ord sier folk som er tett på. Det står også å lese på forsiden av

selskapets etiske håndbok, Code of conduct: (Adferdskoder?) "Jeg hører på hva du sier, men mest av alt ser jeg på hva du gjør."

- Hvordan ser framtidsutsiktene ut?

- Erfaringsmessig har vi vært en motkonjunktur. Når det går dårligere i andre næringer som oljebransjen, kan matbransjen få nye muligheter. Forhåpentligvis får matnæringen og produksjonen av mat i havet bedre omdømme og vilkår etterhvert.

Egersund Group vil fortsatt lage og reparere tråler for ulike fiskeslag og utstyr til oppdrettsnæringen, som de har vært en del av siden 1972. Røkkets båter var fast kunde under Alaska-eventyret, og hadde stadig verdensrekord i størrelse. Egersund Group har også engasjert seg i en bedrift som samler inn brukte fiskeredskaper og oppdrettsnøter som resirkuleres til nye materialer. Dette forhindrer forsøpling på havet, og gir merverdier. Dessuten har de serviceanlegg som bla. vasker oppdrett-nøter etter faste tidsintervaller. Også dette har blitt en god næring fortelles det.

AREALEFFEKTIV PRODUKSJON OG NYE MULIGHETER

Han forteller at Norge produserer 37

Egersund Group har en visjon om å være en trygg leverandør basert på verdiene tillit, kompetanse, trivsel, høflighet og respekt.

millioner måltider hver dag med mat fra havet. Omtrent 35 millioner av disse eksporteres. Mong er opptatt av å spre kunnskap og eksemplifiserer med et regnestykke: I en notpose kan det svømme 1.000 tonn slakteferdig laks. Dette tilsvarer vekten på tilsammen 20.000 lam. Langs norskekysten antas det å være rundt regnet 3.000 notposer.

- Kysten og havet vårt er et kjempemessig konkurransefortrinn. Smolt og yngel produksjonen må foregå på land, men resten bør skje til sjøs. Spesielt med tanke på at vi har mangel på næringsområder på land. Dersom myndighetene vil gi næringen muligheter til økt vekst, må det tillates og gis nye konsesjoner og lokasjoner til å drive effektiv produksjon av matfisk i havet, mener Mong.

Etterspørselen i verden etter norske fiskeprodukter er stor, så her er mulighetene store for Norge om kommunene stimuleres til å tilrettelegge gode rammebetingelser for næringen.

JURYENS BEGRUNNELSE

Det hele startet for over 60 år siden med utvikling av trål som fangstmetode. I dag har konsernet virksomhet i ni land. En kombinasjon av lokalt eierskap, en patriotisk ledelsesfilosofi, kontinuerlig produktutvikling og sterkt kundefokus, har ført til en lang rekke tilfeller av «verdens største» og «verdens første». En bevisst filosofi for rekruttering, der lokal ungdom får opplæring i bedriften og livslange faglige utfordringer, gjør at selgere og ledere har solid kunnskap om hva de holder på med. Dette er en helt klar filosofi hos selskapets leder som er en visionær innen norsk havbruksnæring. I alle år har bedriften laget og reparert tråler for ulike fiskeslag. I dag lager de også notlin for laksemerder i oppdrettsanlegg, og de er nå i ferd med å utvikle en ny tube-versjon for å fjerne lakselus. Selskapet har nylig besluttet å doble produksjonen av notlin i hjembyen her i Rogaland. Dette innebærer

en investering på 30 millioner kroner som altså gjøres hjemme, og ikke i utlandet. I sommer satt bedriften verdensrekord når det gjelder oppsamling av oljesøl: En ny metode basert på trålteknologi overført til olje ble testet ut av NOFO og ga et resultat på 96% oppsamlet olje. Meget lovende, viktig for bedriften og viktig for landet! Videre har de utviklet et system for tauing av isfjell som kan true oljeinstallasjoner. De lager verdens største tråler, store nok til å ta med seg hele Vågen i Stavanger. Årets vinner har også et betydelig eierskap i AkvaGroup på Bryne. Denne kombinasjonen har vist seg å være gull verdt for alle involverte, et eksempel på hvordan merverdi skapes ved kompetansedeling i felles regi der kapitalen brukes som et bevisst verktøy. Årets vinner har 1200 ansatte og en sterk bedriftskultur. Mye av denne er oppsummert i deres etiske håndbok der det heter: "Jeg hører på hva du sier, men mest av alt på hva du gjør".

Vårens møter i Nærings

Møtevåren 2016 starter når Rogaland på Børs arrangeres for 11. gang, allerede 14. januar. Dette er et av årets store kunnskaps- og nettverkstreff. Meld deg på og bli oppdatert på økonomiske utsikter!

TEKST:
TRUDE REFVEM HEMBRE
FOTO: MARKUS JOHANSSON/BITMAP

Hittil har arrangementet blitt kalt Rogaland på børs, men konverteres nå til Utsikter 2016 og foregår 14. januar på Clarion Hotel Energy i Stavanger. Det hele er et samarbeid med DNB.

DNB Markets rapport, "Økonomiske Utsikter" blir presentert samme dag. Som vanlig er det den dyktige og fargerike senioranalytiker Eirik B. Larsen i DNB Markets, som presenterer rapporten.

Også i 2016 vil lokomotivet på Oslo Børs, Statoil ASA, figurere på programmet. Hans Jakob Hegge er ny CFO, men med lang fartstid i selskapet. Han vil presentere Statoils planer for å tilpasse seg det nye priset på olje.

- Vi har også i år gjort plass for vekst- og gründerelskaper på basis av tilbakemelding fra deltagere. Denne gang er det spennende navn på listen som administrerende direktør Knut Molaug i Green Mountain, gründeren i Montaag Per Ivar Selvaag og toppsjefen i North Sea Rigs Stephen Adshead som vil dele sin kompetanse, forteller leder for DNB Markets sitt meglerbord i Stavanger, Helge Hamre.

- I tillegg er vi så heldig å ha fått med den tidligere toppsjefen i Skagenfondene, Harald Espedal. Han har en rekke styreverv, blant annet i Lyse, Sandnes Sparebank, Stavanger Konserthus, Oslo Børs. Han har ledet Stavanger-ordførers ekspertutvalg - hvor jeg også har deltatt - og vi har lagt fram forslag for hvordan vi skal skape 10.000 nye arbeidsplasser i regionen, tilføyer adm. direktør Harald Minge i Næringsforeningen.

Ståle Kyllingstad åpner vår sesongen på Lederskolen. 29. januar snakker han om ledelsesfilosofi i IKM.

MANGFOLD I NÆRINGSLIVET

Kvinneplassen er et seminar som arrangeres to ganger i året med foredragsholdere på topp nasjonalt nivå, spennende lokale kvinner og med nettverksbygging som hovedingredienser. Dette skal være en attraktiv møteplass hvor vi vil motivere til karriere og lederskap. Deltakerne vil få gode eksempler på casepresentasjoner på få en frisk og humørfylt møteplass. DNB er Næringsforeningens gode samarbeidspartner i denne satsingen.

- Næringsforeningen har 5.200 medlemmer hvorav rundt 35 prosent kvinner. Vi ønsker å ha en jevn fordeling og et mangfold og oppfordrer flere kvinner til å bli medlem og til å ta tøffe valg - enten det gjelder utdanning, lederjobber, styreverv eller viljen til å etablere bedrifter. Det er så mange flinke ressurser som ikke blir brukt. Vi skal hverken være rosa champagne og høye hæler, heller ikke noe rødstrømpeinitiativ. Vi heier

Senioranalytiker i DNB, Eirik Larsen er blant foredragsholderne på Rogaland på børs.

på både kvinner og menn i næringslivet, sier Anne Woie, næringspolitisk sjef i Næringsforeningen.

11. mars er det duket for neste Kvinneplassen. Da skal danske Pernille Spiers-Lopez holde foredraget: "Design your life" Hun var tidligere toppsjef i IKEA North America og siden HR sjef for IKEA globalt med 13.000 ansatte. Spiers-Lopez har blant annet skrevet boka Design your life!

Det er ikke bare Kvinneplassen som blir et kjent gjensyn i årets møtekalender. Lederskolen tør inn i sin 13. sesong, og både Byggebørsen, Treffpunktene og Nytt og Nyttig er klare med nye spennende tema. I tillegg blir det som vanlig noen nye bekjentskap.

- Det blir en spennende vår, og vi gleder oss veldig til å ta fatt på den, sier Anne Woie i Næringsforeningen. Hun lover dagsaktuelle tema, engasjerte foredragsholdere og, som alltid, gode muligheter for nettverksbygging.

foreningen

ROGALAND PÅ BØRS: UTSIKTER 2016

Vi sparker det nye året i gang med Rogaland på Børs. For ellevte gang inviterer vi inn gründere, ledere og analytikere til å ta temperaturen på økonomien i Rogaland. Senioranalytiker Eirik Larsen i DNB er blant foredragsholderne 14. januar.

TREFFPUNKTENE

Treffpunktene byr på spennende og aktuelle tema når de samler lokalt næringsliv til diskusjon og informasjon. På Jæren 10. februar, inviteres næringslivet til et møte med Kyllingstad hvor tema er omstilling og nytenkning. 13. april er mat på agendaen. Første møte i Sandnes går av stabelen 19. januar.

NYTT OG NYTTIG I DALANE

The show must go on! I Dalane holder Næringsforeningens vert Johan Aakre, temperaturen høy når det inviteres inn nye spennende gjester i godstolen. Som alltid blir det minglemat, forfriskninger og nesten en liten helaften.

LEDERSKOLEN

Igen inviterer vi deg som jobber med ledelse til en ny sesong. 29. januar får du høre Ståle Kyllingstad og Inge Brigte Aarbakke snakke om Ledelse i urolige tider. 12. februar står innovasjon og vanedyr på agendaen. Mikroledelse er tema 18. mars. Foredragsholder er Bendik Samuelsen, professor i markedsføring. På siste samling, 29. april, får vi et gjensyn med Pål Berthling-Hansen. Han vil trekke på internasjonal forskning omkring hvordan vi tar, eller ikke tar, beslutninger.

U37-ERNE

Vi er klare for nye spennende møteplasser for de unge i Næringslivet. 25. februar setter vi fokus på nedbemanning og omstilling, og løfter fram de unge i debatten.

Også i vår blir det gode muligheter for å knytte nye kontakter.

FORUMSMØTET

Det årlige forumsmøtet inviterer alle som er opptatt av utviklingen på Forus til diskusjon og debatt, 28. april. Vi er nå inne i en fase der rammen for framtidens Forus blir lagt, blant annet gjennom den nye kommunedelplanen. Et variert knippe foredragsholdere vil sette søkelyset på hvordan Forus kan bli et enda mer attraktiv næringsområde, både nasjonalt og internasjonalt.

NYHET: PRESENTASJONSTEKNIKK

Lyst å bli god til å selge det aller viktigste og beste produktet som finnes? Deg selv, eller bedriften din? Vi inviterer til en møtetrío med konkrete, velbrukte og effektive metoder og verktøy for hvordan du skal overbevise og gjøre et sterkt, positivt og varig inntrykk. Elevator Pitching og Pecha Kucha står på agendaen. Kurset er for alle som jobber med salg, men også for deg som ønsker å

overbevise eksisterende eller en potensiell ny arbeidsgiver om at nettopp du er rette person for jobben! Datoene du bør notere deg er 4. mars, 1. april og 13. mai.

NY OG NYSGJERRIG

20. januar inviterer vi deg som er nytt medlem til å bli bedre kjent, og få vite mer om hva du kan få ut av medlemskapet.

VAREHANDELEN

Kick off for varehandelen er tilbake på møtekalenderen. 21. april. Her samler vi bransjen for sosialt og faglig påfyll. Vi skal la oss inspirere av lokale og nasjonale bidragsytere. Stikkord for kvelden er; begeistring, inspirasjon, personlig og sosialt.

Hele møtekalenderen finner du på naeringsforeningen.no

Brobygging og innovasjon øverst på agendaen

Være brobygger for innovasjon og triangelet energi, helse og romfart står øverst på agendaen til ny generalkonsul Morten Paulsen i Houston. Videreutvikling av gode nettverksarenaer for norske interesser i Houston kommer som en god nummer to!

TEKST OG FOTO:
INGER TONE ØDEGÅRD

Norge er langt fremme på mange områder, og Norway House sin rolle i Houston er å være aktive brobyggere så langt det lar seg gjøre, innleder generalkonsulen. Morten Paulsen er et nytt ansikt i Houston som mange vil møte i årene som kommer. Han startet i jobben 1. september, og har i sitt embetsområde ansvar for ti delstater i USA. Paulsen er fersk i USA, men er en erfaren diplomat. Han er siviløkonom fra NHH og har hatt et forhold til Houston siden sin første jobb i oljeavdelingen i DnC (nå DNB) som allerede på 80-tallet hadde kontor i olje-byen. Paulsen ble ansatt i UD i 1991, og har tjenestegjort i Singapore, Bonn, Berlin og Hamburg.

NETTVERK OG INNOVASJON

Paulsen er en energisk person som ikke trenger mange spørsmål for å bli engasjert. Han har klart for seg hva han og hans

kollegaer ved generalkonsulatet kan bistå med i tiden som kommer. I den korte perioden han har vært i Houston, har han allerede holdt flere nettverksarrangement, tatt imot bedriftsbesøk, besøkt flere norske bedrifter og deltatt som dommer hos inkubatoren Capital Factory i Austin, som har et samarbeid med Oslo Business Region. Han er meget begeistret for innovasjonssenteret i Austin.

- Jeg er overrasket over å møte så mange nordmenn som ikke er klar over at det er et Norway House i Houston, sier Paulsen, som legger til at andre viktige aktører som Innovasjon Norge, INTSOK, Norwegian American Chamber of Commerce er en integrert og sentral del av det norske miljøet i Norway House.

- Et generalkonsulat har legitimitet og fungerer som en velkjent plattform. Når vi tar kontakt, kan bedriftene og institusjonene forholde seg til hvem vi er i mye større grad enn om en enkelt bedrift forsøker å nå samme person eller bedrift, sier Paulsen.

- Vi kan ikke gå inn å hjelpe hver enkelt bedrift med bedriftskontakter i amerikanske selskap, men vi vil eksempelvis gjennom et aktivt Lunch'n Learn program kunne

- Vi er på Norway House for deg og din bedrift, sier de ansatte, her representert ved Morten Paulsen (f.v), generalkonsul, Anne Ekern, senior advisor og Dag Arne Steinsvik, konsul.

invitere foredragsholdere og bedrifter til attraktive møteplasser for å bygge nettverk og dele kompetanse. Det er gratis å delta, og tanken er at det skal være en lav terskel for å komme. Antall nordmenn i Houston kan være noe færre enn på samme tid i fjor. Selv om de store selskapene har færre på expatkontrakter, er det stadig flere små bedrifter som er på vei til Houston og det amerikanske markedet med fokus på eksportmuligheter og nisjeprodukter, sier generalkonsulen.

Innovasjonsmiljøene i Norge har mye å lære fra miljøene i Texas og USA for øvrig, med tanke på hvordan man her arbeider med den kommersielle delen.

- Vi kan helt klart forbedre i hvilken grad knoppskytingen av nye ideer blir til bedrifter. Det skal Norway House arbeide aktivt med i perioden som kommer, sier Paulsen med stort engasjement.

Han trekker fram den norske Ed Tech

bedriften Kahoot! fra Oslo, som det siste året har hatt stor suksess i Texas med en kraftig vekst i både antall brukere og bemanning. En annen Ed Tech bedrift, Kikora, har utmerket seg med et meget spennende program som snart skal testes ut på lærere i Texas.

- Potensialet er utrolig stort! Glem kommune- og landegrenser, teknologien er verdensbasert – og kunsten er å vite om hva som skjer i ulike miljøer for å kunne være i forkant, sier Paulsen. Houston har aktive miljøer knyttet til romfart, energi og helse. Her skal det arbeides med synergier mellom Norge og Texas, bekrefter Paulsen.

DET ÅPNE MARKED

Det er flott at så mange vil besøke OTC via de ulike delegasjonene, og det håper vi fortsetter. Paulsen sier at det finnes veldig mange ulike møteplasser innen innovasjon og teknologi, og tror at det kan være nyttig

for flere bedrifter å legge sine kundemøter og reiser gjennom året til tidspunkt hvor de samtidig kan delta i konferanser sammen med amerikanske bedrifter for å fange opp hvordan de tenker og jobber med innovasjon, utvikling og salg.

Han understreker avslutningsvis at alle er velkommen til Norway House.

- Vi er her for publikum, og vi skal strekke oss langt for at norske bedrifter skal kunne gjøre suksess i USA. Staben her er trent for lange og aktive dager, og vi har som motto at ingenting er for lite - eller for stort! Med noen få unntak, smiler Paulsen, og påpeker samtidig:

- Et generalkonsulat representerer Norge, og kan ikke trylle når det gjelder immigrasjonsspørsmål.

Alle som vil starte business, jobbe eller studere i USA må starte prosessen med visum via den Amerikanske ambassaden i Oslo i meget god tid før oppstart i Houston.

NYTTIGE LINKER I HOUSTON

- Norway House: <http://www.norway.org/Embassy/houston/About-Our-Consulate-General/#.VhwyV2ehemQ>
- Lunch'n Learn-program: http://www.norway.org/News_and_events/CG-Houston-/Norway-House-Events/
- Facebook: <https://www.facebook.com/NorwayinTexas>
- Capital Factory (innovation hub): <http://capitalfactory.com/jobs/>
- EdTech:
- Kahoot <https://getkahoot.com/>
- Kikora <http://www.kikora.no/>
- Greater Houston Partnership (business i Houston): <http://www.houston.org/>

Er små leiligheter unges boligdrøm?

STEINAR AASLAND • Styreleder i Næringsforeningen

Er boligdrømmen til framtidens familier å bo så effektivt og urbant som mulig på 60-70 kvadratmeter, eller er det mulig at hus med hage fortsatt er det flertallet ser for seg – dersom de får velge fra øverste hylle?

Når du hører urbanister og byutviklere beskrive framtiden, kan du lett få inntrykk av at den unisone drømmen til framtidens unge er å bo så tett på sentrum som overhode mulig. De vil ha effektive leiligheter, kort vei til kafeer og shopping og alle de kvaliteter vi forbinder med storbyen. Mens mange av oss i dag er huleboere med mange av eremittens kjennetegn, der vi bor i våre enorme villaer, vil vi i framtiden nesten ikke være hjemme. Vi vil ha vår sosiale arena på stamstedet, spise flere av våre måltider ute og nesten ikke ha behov for å være hjemme foruten når vi skal sove.

Trenden går også i retning av at hver nordmann bort på mindre areal. Mens antallet kvadratmeter hver og en av oss har til rådighet steg jevn og trutt etter 2. verdenskrig helt fram til 2006, da vi i snitt hadde 53 kvadratmeter hver, har dette de senere årene sunket til under 50 kvadratmeter igjen. Men er drømmen om å bo mindre forklaringen, eller er det fordi økonomi tvinger oss?

UNGE DRØMMER OM ENEBOLIG

Når du leser Næringsforeningens nye boligmarkedsanalyse, kan det synes slik – i alle fall blant barnefamilier. For når vi spør unge og førstegangsetablerer hvilke bolig de ønsker seg neste gang, sier fortsatt 59 prosent enebolig og kun 24 prosent leilighet.

Nå er det åpenbart slik at mindre og effektive leiligheter har en rekke fordeler. De mest åpenbare er selvsagt at de krever lite areal per boenhet. Med andre ord, vi kan bo tettere – og hver boenhet kan bli billigere. Bor vi tettere, er det også enklere å bygge

ut et godt kollektivtilbud, transportbehovet til hver en og en av oss kan reduseres og i sum blir det mer bærekraftig. Og selv om vi gir mye i form av plass, har boligene høy teknisk kvalitet, lite vedlikehold, heis, effektiv oppvarming og kjøling – og det er gangavstand til de fleste servicetilbud. Mange av oss vil en gang ikke ha behov for egen bil. Urbanistens ultimate framtidsdrøm. Og altså det stadig flere unge drømmer om, ifølge de som har greie på det. Men altså ikke ifølge Næringsforeningens boligmarkedsanalyse. Det er godt mulig de unge her på Nord-Jæren henger litt etter. Men er det også mulig at de unge fremdeles verdsetter litt armslag når to er blitt til fire – og barna vokser opp og blir til tenåringer. At livet i en urban leilighet er drømmen til unge enslige og godt voksne som ikke lenger har hjemmeboende barn? Næringsforeningens boligmarkedsanalyse bekrefter langt på vei dette. Det er blant de over 65 at de fleste vil ha leilighet, dersom de skal flytte på seg.

Og da koker det ned til økonomi for familier med barn. Det er langt fra sikkert at spesielt mange har råd til å bo i enebolig i framtiden. Kanskje tvinges barnefamiliene inn i små leiligheter. Men i og rundt alle storbyer ser vi at folk er villige til å pendle ganske langt for å kunne realisere drømmen om en hageflekk. Tommelfingerregelen er gjerne én time. Om 10-15 år, med fire felt på E39, dobbeltspor til Egersund, Ryfast og Rogfast, snakker vi da om Dalane i sør, Ryfylke i øst og Haugalandet i nord. Den samme boligmarkedsanalysen bekrefter også dette. At folk på Nord-Jæren er villige til å flytte ut av byområdet, om nødvendig.

Det kan også bli slik at vi av hensyn til miljø og bærekraft ikke kan pendle

like langt i framtiden og må bli mer effektive. Men det kan også hende vi løser utfordringene, at det blir mulig å kombinere en hageflekk, ikke så altfor langt borte fra byen og arbeidsplassen, med lavutslippssamfunnet. Mennesker har en tendens til å finne en vei ut, om vi må og virkelig ønsker det, og litt armslag er noe mange virkelig ønsker.

IKKE GLEM REKKEHUSENE

Det er derfor skummelt dersom det eneste som skal bygges på Nord-Jæren i framtiden er leiligheter. Da kan vi ende opp med at eneboliger i byområdet blir for de rike få og leilighetene domineres av barnløse unge og eldre – mens barnefamiliene bor i Tysvær og Egersund og pendler i selvgående elbiler til jobb i Stavanger. Det er enkelt å forstå at vi ikke kan bygge ut mange store eneboliger på Nord-Jæren lenger, det sier seg selv. Men ikke glem rekkehusene. De har gjerne også en liten hageflekk – og er tross alt betydelig flere kvadratmeter per hode enn en leilighet kan tilby en barnefamilie. Vi sammenligner ofte ytterpunktene, stor enebolig eller urban blokk. Men rekkehus er noe vi har lang tradisjon for her i regionen, de er betydelig mer effektive enn eneboliger – og de er svært populære. I skrivende stund er det 805 boliger til salgs i Stavanger, av dette er 604 leiligheter, 112 er eneboliger eller tomannsboliger, mens kun 89 er rekkehus. Jeg tror personlig det er betydelig enklere å oppfylle framtidige barnefamiliers boligdrøm i et rekkehus enn det er å gjøre det i en leilighetsblokk. Så la oss legge til rette for at rekkehusene kan ha en sentral plass i boligutviklingen på Nord-Jæren også i framtiden.

Er det mulig at livet i en urban leilighet først og fremst er drømmen til unge enslige og godt voksne som ikke lenger har hjemmeboende barn?

Steinar Aasland

K A L L E S T E N

Revisjon og Regnskap AS

Få løpende oversikt – DAGLIG!

“ Få oversikt over likviditet, resultat, prognoser og nøkkeltall – når du selv ønsker det, like enkelt som i nettbanken.

Gjennom effektive nettbaserte løsninger har du alltid tilgang til oversiktlig og kvalitetssikret regnskapsinformasjon.

Revisjons- og regnskapskompetanse under samme tak gir deg tilgang til hjelp og veiledning innen et bredt spekter av fagområder.

Kallesten Revisjon og Regnskap • Esterveien 1, 4056 Tananger • 51 71 90 00 • kallesten.no

TRYGG ØKONOMISTYRING

Stilling ledig: PROSJEKTLEDER FOR NÆRINGSPOLITIKK

Ønsker du å være med å utvikle næringspolitikken i landets største næringsforening og jobbe i et engasjerende, spennende og utfordrende miljø?

Da kan du være personen Næringsforeningen i Stavan-ger-regionen er på jakt etter. Vi søker en engasjert prosjekt-leder med god kunnskap om nærings- og samfunnsliv, som ønsker å jobbe tett med praktisk næringspolitikk.

ARBEIDSOPPGAVER

- Aktiv bidragsyter i organisasjonens næringspolitiske arbeid.
- Ansvar for gjennomføring av prosjekter.
- Koordinere aktiviteten i flere av våre ressursgrupper.
- Delta i planlegging og gjennomføring av medlemsmøter.

KOMPETANSE

- Relevant høyere utdanning.
- Politisk kunnskap og erfaring med nærings- og samfunnsspørsmål.
- God skriftlig formidlingsevne.
- Evne til å jobbe selvstendig.

VI KAN TILBY

- En interessant, utfordrende og meningsfylt arbeidshverdag.
- Erfarne og hyggelige kollegaer i regionens største næringslivsnettverk.
- Fast ansettelse i 100 prosent stilling med konkurransedyktige betingelser.

For spørsmål vedrørende stillingen, kontakt næringspolitisk leder i Næringsforeningen, Anne Woie (995 12 623, woie@naeringsforeningen.no) eller administrerende direktør Harald Minge (911 98 569, minge@naeringsforeningen.no).

Søknad sendes Anne Woie

Søknadsfrist: 22. januar.

Tanker ved inngangen til et nytt år

HÅKON SKRETTING • regionaldirektør i INTSOK med ansvar for arktiske områder, Canada, Russland, Kasakhstan, Aserbajdsjan, Kina og Australia

Verden går fremover leser jeg i dag i Aftenbladet. De fleste land går det bedre med. Men Norge er nok engang kåret til verdens beste land å bo i. Det er vi blitt vandt med det og tar det nesten for gitt. Men slik har det ikke alltid vært.

I min barndom husker jeg at Sverige var det rikeste land i Norden. Nå er de bare nummer 16 på FNs levekårsindeks, godt bak Norge. Jeg våger påstanden om at vår plassering skyldes i hovedsak at vi har trukket det store loddet og funnet store mengder olje og gass utenfor Norskekysten. I tillegg har vi hatt noen fremsynte menn og kvinner som har utnyttet våre energiresurser på en god måte. Vi har lagt oss opp en oljeformue i størrelsesorden en million norske kroner per innbygger. Vi er alle rike. I hvert fall er staten rik. Spørsmålet er om vi er i stand til å forvalte rikdommen på en god måte.

LANGSIKTIG

Norge har fått lov å dele ut Nobels fredspris. Alfred Nobel etterlot seg en betydelig formue som fortsatt vokser. Den er i prinsippet evigvarende. Prispenger til alle Nobel sine priser deles ut av avkastningen på fondet. Spørsmålet er om vi er i stand til å forvalte vår oljeformue på samme måte. Da vil våre etterkommere nyte godt av våre uerstattelige ressurser som produseres og selges i dag. Men jeg er dessverre ikke sikker på at vi har politikere som er i stand til å tenke så langsiktig som Alfred Nobel.

Vår oljeproduksjon er fallende. Den har falt med over 50 prosent de siste 15 år. I tillegg er prisen på oljen vår i skrivende stund under 40 dollar fatet. Det blir lite nye penger til å putte inn i vår oljeformue. Er det da bærekraftig å ta ut mer enn deler av avkastningen? Vår oljeformue bør være evigvarende som Nobelfondet.

Ja, hva er bærekraftig? Vi har nettopp fått Paris-avtalen. Miljøromantikere mener det betyr slutten på den norske oljeproduksjonen. Olje- og energiministeren er av motsatt oppfatning. Det er nå det er bruk for den reneste olje og gassproduksjon i verden.

Lave kullpriser og lav oljepris bidrar ikke til at noen går over til annen energiform. Paradokset er at lav oljepris er den beste medisinen mot lav oljepris. Lav oljepris hjelper kriserammede stater i Sør-Europa å komme over den økonomiske krisen og får fart på økonomien. Lave priser på kull, olje og gas er ikke bare et problem for

kull- og oljeindustri. Den underminerer i tillegg fullstendig økonomien innen sol og vindkraft. Lav oljepris gir høyere oljeforbruk uansett hva vi måtte mene i Norge. Det bidrar lite om indre Oslo blir stengt for biltrafikk. Selv ikke Paris-avtalen kan hindre økt oljeforbruk. Men la oss håpe at Paris-avtalen kan sette krav til utslipp fra oljeindustrien.

IKKE BÆREKRAFTIG

Hva er så bærekraftig? En ting er sikkert. En oljepris under 40 dollarfatet er ikke bærekraftig. Et land som Russland som i dag konkurrerer med Saudi Arabia om å være verdens største produsent av hydrokarboner, kan gå konkurs ved pris på dette nivået over tid. Russland har ikke større brutto nasjonalprodukt enn Italia. Landet bruker store penger på forsvar. De har høy grad av korrupsjon og et enormt byråkrati. Et byråkrati som ikke er utviklet til å tjene landets borgere, men til å kontrollere landets borgere - og alle prosesser. Russerne er et tålmodig og stolt folk. De kan lide om de bare kan bevare sin stolthet. Men på et gitt tidspunkt kan det briste, og så har vi nok en gang en revolusjon. Når mange nok føler de ikke har mer å tape, da kan det være "game over" for Putin eller hvem som måtte være landets "Tsar" på det tidspunkt. En oljepris på under 40 dollar fatet er ikke bærekraftig for Russland.

Heller ikke Saudi Arabia og andre store petroleumsprodusenter i Midtøsten kan leve med så lave oljepriser. Deres statsøkonomi går fra pluss til minus allerede når oljeprisen er et sted mellom 80 og 100 dollar fatet. Økende ledighet og trangere tider er en økt trussel for de totalitære regimene, spesielt nå etter den arabiske våren.

Men de nevnte land kan nok klare seg bra i mange år enda. Nettopp fordi oljeforbruket øker stadig. På et gitt tidspunkt vil etterspørselen bli større enn tilbudet. Da vil prisen øke igjen. Når og hvor høyt den vil gå er en annen sak. Jeg tror vi vil se det i løpet av året. Noe som er nytt er at skiferoljen i fremtiden nok vil være viktigere prisregulator enn OPEC. Produksjonsreguleringen av skiferolje er mye enklere enn vår offshoreproduksjon. I

”

Norge må med andre ord lære seg å leve med en oljepris på under 80 dollar fatet.

Håkon Skretting

den senere tid har mange skiferoljefelt i USA blitt stengt ned. Kommer oljeprisen over 60-80 dollar fatet er disse lønnsomme igjen og økning av produksjonen av skiferolje vil dempe en videre oppgang. Norge må med andre ord lære seg å leve med en oljepris på under 80 dollar fatet.

EN GASSPRODUSENT

Hva så med Norge som gassnasjon? Storbritannia forsuret fiskevann i Sør-Norge i mange år med sine utslipp fra kullindustrien. Dette har bedret seg betraktelig, og det er godt håp om ytterligere nedgang i sur nedbør. Nå vil energiminister Amber Rudd stenge ned de resterende gamle kullkraftverk. Det er ikke først og fremst vindkraft som vil være den nye energiform. Den er fortsatt for kostbar. Nei, hun peker på gass og atomkraft som hovedkilder for å produsere renere elektrisitet. Mye av den samme filosofi ser vi også på kontinentet.

Norge er mer og mer en gassprodusent. Gass overtar mer og mer for olje. Gasshungrige naboland gir en langsiktighet for norsk gassindustri som vil bidra til å sikre norske arbeidsplasser på lang sikt. Så lenge vår nabo i øst, Russland, stadig bruker gass som et politisk våpen, bidrar det til at Norge er en veldig attraktiv gassleverandør til Europa.

La meg få ønske alle et godt år med noen ord fra den danske poeten Piet Hein:

Pessimistene er dog de reneste tåber - de tror på det modsatte af, hvad de håber. Nej, de optimister, som livet beror på, er dem, som tør håbe på noget, de tror på.

Team er oppskrytt - dyrk radarparene

EINAR BRANDSDAL • statsviter, driver eget konsulentfirma og er tilknyttet Institutt for medie-, kultur- og samfunnsfag, UiS som førstelektor i endringsledelse

Viktigheten av team er overdrevet. Selv har jeg fått sansen for et alternativ. Det er å dyrke og anerkjenne radarpar. Ordet er artig. Det må være et av få norske ord som ikke finnes på engelsk.

De fleste bedrifter har brukt tid og ressurser på teambuilding. Uttrykk som "nå jobber vi som team" gir positive assosiasjoner. I sjefenes juletaler ble nok uttrykket "mitt lederteam" og "i en krevende tid er jeg stolt av de dyktige teamene våre", anvendt mange steder. Vi som er konsulenter sammenfatter det meste som er godt i en organisasjon i visjonen om det gode team. Vi snakker med forventning i stemmen om høyprestasjonslag: Det er felles mål, medlemmene har en vifølelse, det er et mangfold av ferdigheter og meninger, det er høyt under taket, og man er avhengig av hverandre, man bruker hverandre og lærer av hverandre for å skape et resultat som er bedre enn det man kan skape hver for seg. I virkeligheten er det sjelden å oppleve slike lag. Men de finnes.

I disse dager er det bare å beundre måten skijentene våre fungerer sammen på. Her er det både krav til prestasjoner, samarbeid og trivsel. Det har imidlertid ikke kommet av seg selv. De individuelle ferdighetene har de utviklet fra tidlig barndom, det samme med evnen til å leve tett på dem man konkurrerer med, men som man samtidig selv er avhengig av for å utvikle seg. Og de skal hjelpe de andre, slik at når sesongen er slutt har landslaget utallige pallplasser å vise til. Men prestasjonslag er skjøre. Merkes det på landslagsjentenes måte å fungere sammen på at Mor Bjørgen er borte? På samme måte: Hvor mange prestasjonslag i oljebransjen og leverandørindustrien, lag som det har tatt år å utvikle, er nå ødelagt fordi sentrale medlemmer forsvant i nedbemanningen?

DESTRUKTIVE TEAM

Team har også en dyster bakside. En bok som selger godt innenfor organisasjon og ledelse for øyeblikket, er dansken Christian Ørsteds "Livsfarlig ledelse". Han peker på at team lett blir destruktive: Det kan fort utvikles et arbeidsklima der ingen tør si ifra. Først når noen er modig nok til å gå imot den rådende gruppetenkningen, følger flere etter, men først når det er trygt. For det andre utvikles en solidaritet som gjør at man visker ut egne preferanser og verdier. Tanker

om eget rykte og anseelse blant kolleger fører til at man gjør noe man ellers ikke ville gjort. For det tredje er lederen i en gruppe gjerne en rollemodell som man følger i tynt og tykt. Er lederen en kontrollfrik og feilfinder, er resultatet lydighet og marsjordre som følges blindt. Når man leser Ørsted er det som å få et innblikk i hvordan IS utvikler sine soldater. Selv om slike forhold ikke er vanlig i våre organisasjoner, er høyprestasjonslag sjelden vare. Det blir gjerne en del nesten.

Selv har jeg fått sansen for et alternativ til – eller tillegg til – team. Det er å dyrke og anerkjenne radarpar. Ordet er artig. Det må være et av få norske ord som det ikke finnes

foran mål. I Brann herjet Kniksen og Pesen på begynnelsen av 60-tallet. Men rett skal være rett, det var en tredje, Jollen, som sendte dem elegante baller bakfra. Det siste viser at for å utnytte radarparenes ferdigheter må laget støtte opp om dem. Det er ikke selvsagt: Misunnelse og andre mindre gode kvaliteter kan medføre at radarparene blir motarbeidet av resten av laget.

I det vanlige yrkeslivet har hver av oss sikkert mange eksempler på gode radarpar. Et offentlig kjent par fikk nobelprisen i medisin i 2014. De er ikke bare radarpar, de er også ektepar – May-Britt og Edvard Moser. Men som de sier gang på gang; - støttemiljøet rundt oss fortjener mye av æren for at vi lykkes.

SØK STILLINGER SAMMEN

Selv er jeg blitt avhengig av å lytte til Utakt, radioprogrammet på NRK1 som sendes hver mandag fra 22.00 til midnatt. Der boltrer Per Øystein Kvindesland og Bjørn Olav Skjæveland seg med orddueller og tilsynelatende spontane innfall. Vi må i NRK-historien tilbake til Kjell Kristian Rike og Jon Herwig Carlsen for å finne noe lignende. Det er et samspill som må karakteriseres som kunst. Dette radarparet kan man fint skrive masteroppgaver om.

Hvordan kan vi utvikle radarpar? Først og fremst er det å observere hvem som jobber godt sammen og leverer best når de er i tospann. Det er god anledning til å spørre under medarbeidersamtalen hvem den enkelte synes man presterer best sammen med, hvem som gjør en selv god og hvem man selv opplever vokser når man samarbeider.

Nedbemanningen har splittet mange gode team, og helt sikkert også gode radarpar. Men det er enklere å få radarparene sammen igjen enn det er med prestasjonslag som er spredd for all vinder. Og det kan være opp til dem selv å finne sammen. Er det noen radarpar der ute som er nedbemannet, søk stillinger sammen!

Tenk om vi kan se følgende annonse under stilling søkes:

Radarpar søker nye utfordringer. Den ene er best til..., den andre er god til....., og sammen er vi dynamitt! Godt år!

22

Er det noen radarpar der ute som er nedbemannet, søk stillinger sammen!

Einar Brandsdal

et selvstendig ord på i engelsk. I Gyldendals store norsk-engelsk ordbok er oversettelsen: "two people who work especially well together and form a good team". Ordet radar gir assosiasjoner om at man finner hverandre i blinde.

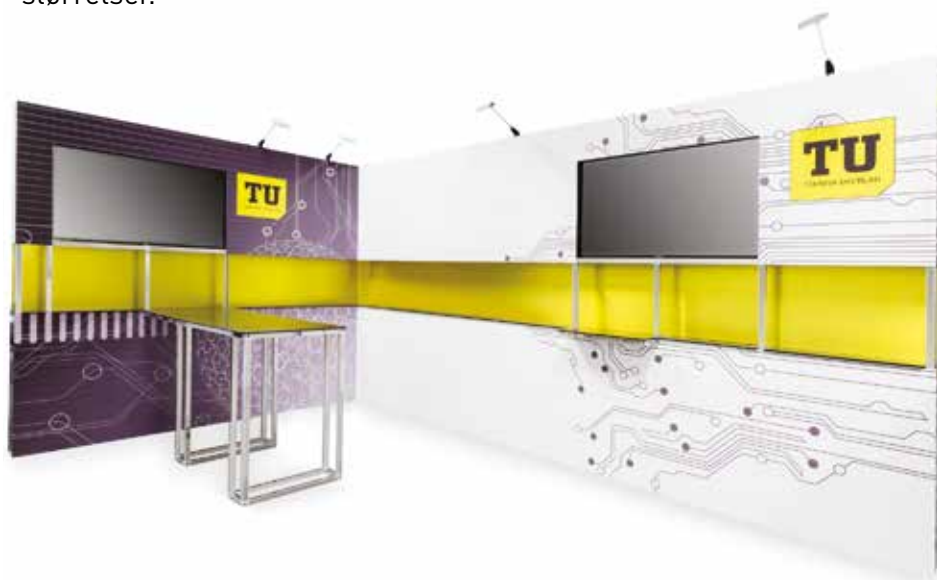
ANDRE STØTTER OPP

Kjell Schou Andreassen og Cato Wadel omtaler i boka "Ledelse, teamarbeid og teamutvikling i fotball og arbeidsliv" et radarpar som var en legende i Rosenborg. Sammen var de bedre enn de var hver for seg. Iversen var fysisk sterk og vant de fleste dueller. Motstanderne ofret gjerne to spillere for å markere Iversen. Sunde var svak i duellene, men Iversen skapte store rom for Sunde ved å binde flere motspillere. Med overraskende manøvrer kunne han sende lagkameraten de lekreste pasningene presist

DISPLAYSYSTEM I ALLE STØRRELSER

Vårt team kan bistå deg med displaymateriell i ulike størrelser. For større messeløsninger tilbyr vi AIRFRAME – en strøken løsning som er utbyggbar og har stor gjenbruksverdi. Teknisk Ukeblad valgte en fleksibel Airframe-løsning med integrerte monitører. Vi designet veggen for bruk i tre ulike størrelser.

DESIGN

PRINT

TESTMONTERING

BITMAP*
MULTIVISUAL

Kvitsøygata 15 | 4014 Stavanger | Tlf. 51 84 92 30 | post@bitmap.no | www.bitmap.no

NYE MEDLEMMER SIDEN SIST

EGERSUND ENERGY BASE AS

Beliggenhet: Egersund
Kontaktperson: Geir Jan Johansen, 90 40 44 12,
gjj@energybase.no
Web: energybase.no

Facilities for innovative harbour
enterprises related to energy.

HEGLAND MEDIA

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Karsten Hegland,
karsten@heglandmedia.no
Web: heglandmedia.no

Hegland Media er et effektivt lite reklame-
verksted som hjelper deg med film, motion
graphics, brosjyrer, foto, annonser og alle typer
grafisk design. Hos Hegland
media får du alltid en idé.

BEGRAVELSESBYRÅET PUNTERVOLL AS

Beliggenhet: Egersund
Kontaktperson: Selma Puntervoll, 51495050,
selma@puntervoll.no
Web: puntervoll.no

Begravelsesbyrået Puntervoll kan veilede og gi
råd ved planlegging og gjennomføring av en
gravferd.

Begravelsesbyrået
PUNTERVOLL

ARBEIDSMILJØ RISIKOANALYSE AS

Beliggenhet: Forus
Kontaktperson: Sølve Mala, 975 22 479,
sm@amra.no
Web: amra.no

AMRA er et styringssystem for arbeidsmiljø som
gir ledelsen oversikt over hvilke belastninger
ansatte utsettes for ved gjennomføring av arbeids-
operasjonene i bedriften. Oversikt bidrar til at
tiltak lettere kan prioriteres. Utviklingen av
AMRA startet som et pilotprosjekt i 2010.
Programmet har siden blitt tilføyd flere
funksjoner og tilpasset ønsker fra kunder. I 2015
ble programmet konvertert til web med støtte fra
Innovasjon Norge. Verktøyet er utviklet av
fagpersonell i henhold til dagens regelverk, for
både land og offshorevirksomhet.

DKAR EIENDOM AS

Beliggenhet: Bryne
Kontaktperson: Kristen Helland, 911 81 211,
kh@dkar.no
Web: dkar.no

DKAR Eiendom AS utvikler og selger boliger i
tråd med planer for langsiktig byutvikling for
Stavanger, Sandnes og Jæren. Selskapet legger
vekt på god og effektiv infrastruktur. Det betyr at
de prioriterer nærhet til aktuelle bysentra i
området fra Stavanger til Nærbø. DKAR sitt mål
er å tilby gode boliger som legger vekt på
individuelle krav og moderne byggestandard.
DKAR benytter erfaringen entreprenørselskap for
oppføring av sine boliger. Med over 17 års
erfaring som eiendomsmegler har daglig leder
solid bransjekunnskap og lang erfaring med salg
av boliger – og ikke minst kunnskaper om hva
kundene ønsker seg.

FORUM FOR NATUR OG FRILUFTSLIV

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Emily Halvorsen, 468 50 786,
rogaland@fnf-nett.no
Web: fnf-nett.no

FNF Rogaland er et samarbeidsnettverk mellom
natur- og friluftslivsorganisasjoner i Rogaland.
Formålet er å styrke organisasjonenes arbeid med
å ivareta natur- og friluftslivsinteresser i aktuelle
saker i Rogaland fylke. FNF Rogaland er en
møteplass for samarbeid mellom de tilsluttede
organisasjonene der saker av felles interesser
diskuteres og oppgaver fordeles. FNF er også en
arena for natur- og friluftslivsfaglig kompetanse-
bygging i organisasjonene. FNF Rogaland kan
være et felles talerør og felles
representant for de tilsluttede
organisasjonene i konkrete saker
når det er enighet om det.

RYGEHUS AS

Beliggenhet: Klepp stasjon
Kontaktperson: Stein Magne Stangeland,
47999977, stein@rygehus.no
Web: rygehus.no

Siden oppstarten i Januar 2010 har Rygehus
allerede en god ordreinngang på både bolig og
rehabiliteringsoppdrag. Rygehus driver med
eiendomsutvikling hvor de prosjekterer, selger og
bygger egne boliger. Rygehus skal bestrebe seg
på å ligge i forkant av utvikling og bruk av energi
besparende tiltak til boliger. Optimalisering av
funksjoner og gode løsninger skal kjennetegne et
Rygehus. Boligene skal ha kostnadseffektive
løsninger uten at det går på bekostning av god
arkitektur. Uterommet vektlegges stor
oppmerksomhet allerede i prosjekteringsfasen av
boligene. I tillegg rehabiliterer de både for private
huseiere og profesjonelle aktører som
boligbyggelag og borettslag. Virksomheten
omfatter også kjøp og utvikling av tomteområder,
samt prosjektering og
bygging hvor kunden
selv har tomt.

PROTAN BYGG OG TAK AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Rune Chr. Taarland, runechr.
taarland@protan.no
Web: protan.no

Protan er et norsk industrikonsern som er
verdensledende innen membranteknologi.
Selskapet utvikler og produserer membraner,
taksystemer, ventilasjonssystemer og tekniske
tekstiler. Protan sitt største forretningsområde er
tak og membraner. Selskapet har også spesialisert
seg på å skreddersy ventilasjonssystemer til
gruver og tunneler. I tillegg produserer de lager-
og industrihaller i PVC, flombeskyttelse,
oppdrettsløsninger for fisk, oljebager, oljelenser
med mer. Disse produktene eksporteres over hele
verden. Protan er også en av Nordens største
takentreprenører.

INEO EIENDOM AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Johnny Galta, 902 63 643,
johnny@ineoeiendom.no
Web: inoeieiendom.no

INEO er latinsk for igangsettelse, vi står for
initiativet og kompetansen som skal til for god
eiendoms- og boligutvikling fra start til mål.
INEO Eiendom fokuserer sin virksomhet i
tomt- og eiendomsutvikling, fra ervervelse, til
prosjekt og salg. Selskapets primære markeds-
områder er Stavanger, Sandnes, Sola og
Randaberg, men deres engasjement innen
fritidsbebyggelse befatter også øvrige områder.
INEO ønsker primært å utvikle boligmiljøer hvor
familieboliger er den dominerende boligtypen,
hvor leiligheter, eneboliger,
rekkehus, samt vertikaldelte
boliger er nøkkelprodukter.

NYE MEDLEMMER SIDEN SIST

AVANTO CAPITAL AS

Beliggenhet: Hafrsfjord
Kontaktperson: Rune Mæle, 975 25 661,
rune.maele@avantocapital.no
Web: avantocapital.no

Avanto Capital AS - A dedicated intermediary for secondary interest in Private Equity and Alternative Assets, and Energy funds worldwide. Their focus is to provide professional and dedicated support by Strategic, Tactical and Liquidity Advisory to investors that are considering to rebalance their portfolios. The company are actively contributing with expertise to ensure increased value by approaching the market through a number of avenues: direct placings, tender offers and managed auctions. The senior personnel have been active in the secondary market since 2007, and have been involved in transactions ranging from single LP positions to institutional portfolios. The Company is based in Stavanger, Norway and works with investors worldwide.

NORWEGIAN OIL AND ENERGY SOLUTIONS AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Ingve Iversen, 21 38 55 27,
iiv@norwegian-solutions.no
Web: norwegian-solutions.no

Norway and the Scandinavian countries have long placed an emphasis on environmental issues both through global cooperation as well as initiatives on the national, regional and local level. In the Scandinavian region we have ongoing work regarding other renewable energy sources which have the potential to provide additional supply. This includes wind power on- and offshore, osmotic power, solar power and bio energy. Norwegian Energy Solutions AS helps you to keep up with the up to date developments from leading Norwegian and Scandinavian companies within the industry of Renewable Energy & Environmental Technology. Their mission: to turn waste into renewable energy and new products.

KVERNBERG ADVOKATFIRMA

Beliggenhet: Sola
Kontaktperson: Bjørn Kvernberg, 95 24 12 12,
bk@mobiladvokat.com Web: solveitlaw.no

Velkommen til et advokatkonsept verden ikke har sett før! Mobil, cloud-office, og «mitt kontor» på din arbeidsplass. Din kostnadseffektive «in-house-lawyer». Mobiladvokat.com er den framtidsrettede «husadvokat». Bedriftens «in-house lawyer» avpasset etter behov. Solve-it-law er det første advokatfirma som har flyttet kontoret ut på veien, og hovedsakelig utøver sine tjenester hos kunden. Det mobile konseptet senker kostnader, øker tilgjengeligheten og oppleves nærmere for kunden. Resultatet blir at utfordringer ryddes av veien tidligere og før de blir mer uhandterlige. Solve-it-law relanserer nå denne forretningsmodellen med senket advokatterskel som for oss framstår som enda mer attraktiv i dagens samfunn med forventninger om større fleksibilitet, kostnadseffektivitet og mobilitet.

KVERNBERG ADVOKATFIRMA

NORDIC UNMANNED AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Pål Kristensen,
pk@nordicunmanned.com
Web: nordicunmanned.com

Nordic Unmanned is a Norwegian company that delivers competence, products and services based on Unmanned Aerial Systems and cutting edge sensor technology. Nordic Unmanned are committed to make the latest in unmanned aerial systems and sensor technology accessible, usable and valuable for our customers. Their primary focus as a company will always be safety and quality in everything we do, but also to create significant value for the customers.

NORDIC UNMANNED

RYSTAD ENERGY AS

Beliggenhet: Stavanger
Kontaktperson: Tore Guldbrandsøy, 90 13 56 49,
tore@rystadenergy.com
Web: rystadenergy.com

Rystad Energy is an independent oil and gas consulting services and business intelligence data firm offering global databases, strategy advisory and research products for E&P and oil service companies, investors, investment banks and governments. Rystad Energy deliver stand-alone products and advisory services, or a combination of both. Our field-by-field databases allow in-depth analysis of the entire global upstream E&P and oilfield service market.

RYSTAD ENERGY

BYSTASJONEN

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Tone Elisabeth Hølland,
senterleder@bystasjonen.no
Web: bystasjonen.no

Urban shopping, mat & glede – midt i Sandnes sentrum! Bystasjonen er kjøpesenteret som skal spre glede og positive vibrasjoner i Sandnes og langt utover byens grenser. Bystasjonen er regionens mest trendy og moderne senter, og har et urbant mangfold av butikker og spisesteder som det er lett bli glad i. Hos Bystasjonen kan du også trene i nye og stilrene lokaler hos SATS, og benytte helse- og velværetjenester fra Vågsgata legesenter, Sandnes-Stavanger Kiropraktikk og BeWell Klinikken – alt under samme tak. Velkommen!

AKTIV EIENDOMSMEGLING RYFYLKE

Beliggenhet: Jørpeland
Kontaktperson: Marianne Torbjørnsen, 51745500,
marianne@aktiv.no
Web: aktiv.no

Aktiv Eiendomsmegling tilbyr tjenester innen salg og kjøp av bolig og fritidseiendom, verddivurdering, utleievirksomhet, prosjektmegling og næringsmegling. Firmaet fokuserer på å gi kundene personlig oppfølging og en forutsigbar salgsprosess. Aktiv Eiendomsmegling er et franchisekonsept for virksomhet innen eiendomsmegling.

ADVOKATFIRMA SEKSE & CO AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Dordi Malmei Korsfur,
Korsfur@sekse.no
Web: sekse.no

Advokatfirma Sekse & Co ble stiftet i 1948 og består i dag av åtte advokater og to advokatsekretærer. Samtlige advokater har lang erfaring fra advokatvirksomhet og de fleste har i tillegg praksis fra dommerarbeid ved tingretten. Firmaet bistår privatpersoner, næringslivet og kommuner med høy kompetanse innenfor rådgivning, forhandling og prosedyre for domstolene.

SEKSE & CO.
ADVOKATFIRMA AS

SPIR HELSE AS

Beliggenhet: Sandnes
Kontaktperson: Torgeir Kjøl, 950 99 587,
torgeir@spirhelse.no
Web: spirhelse.no

Det engasjerte teamet i Spir Helse er opptatt av å gjøre en forskjell for deg som person, som ansatt eller leder. Høy fagkompetanse, erfaring og lydhørhet gir deg trygghet, vekst og utvikling. Kort respons- og ventetid. Spir tilbyr veiledning og råd innen HMS, livsstilsendring og graviditet. Spir har lege tilgjengelig på dag- og kveldstid og kan tilby et unikt treningstilbud i nytt varmt vannbasseng på Klepp.

Nytt boliggebyr mindre brutalt

Etter forhandlinger mellom Lyse Elnett og Næringsforeningens ressursgruppe for bygg og anlegg, vil fjerningen av bunnfradraget for anleggsbidrag til elnettet ikke slå ut like brutalt for byggebransjen som først fryktet. – Forhandlingene har vært konstruktive, sa advokat Christer Bjørnevik i Kluge Advokatfirma, på et medlemsmøte like før jul, der den nye praksisen ble gjennomgått.

TEKST OG FOTO:
EGIL HOLLUND

Bjørnevik har bistått ressursgruppens representanter i forhandlingene. – Forhandlingene har likevel vært preget av at kontrollforskriften regulerer anleggsbidrag som dette og ikke kan avvikes, selv om begge parter skulle ønske det, påpekte Bjørnevik.

I fjor høst sendte Lyse Elnett AS ut melding om at bunnfradraget på 30.000 kroner for anleggsbidraget til alle nye boliger skulle fjernes. Ressursgruppen for bygg og anlegg reagerte både på innhold og prosess, og innledet dialog med nettselskapet.

Det aller viktigste punktet som ble endret i forhold til det som Lyse Elnett først ønsket, handler om betalingsfrister. Lyse Elnett ønsket i utgangspunktet et meget fremtungt betalingsregime. Byggebransjen argumenterte med at dette kunne bli meget krevende, ikke minst i et usikkert marked, samt at det er uvanlig med slike vilkår.

– Betalingsbetingelsene er betydelig oppmyket i forhold til det opprinnelige forslaget, påpekte Bjørnevik på medlemsmøtet.

Kort fortalt vil nå betalingsopplegget være avhengig av hvor stort anleggsbidraget forhåndskalkuleres til å bli, med mer mulighet for fleksibilitet og oppdeling av bidragene jo større og mer tidskrevende prosjektet er. På de største prosjektene, der utgiftene beregnes til over to millioner kroner, har utbygger alltid rett til å kreve et «skreddersydd» betalingsopplegg.

– Vi har også fått aksept for hvor strenge krav til etterprøvbarehet og dokumentasjon utbygger kan stille. For her er det hele

Christer Bjørnevik i Kluge Advokatfirma har bistått ressursgruppen i forhandlingene med Lyse Elnett. Han gjennomgikk ny praksis på et medlemsmøte like før jul.

etter Lyse-forhandlinger

tiden snakk om reelle faktiske kostnader, forklarte Bjørnevik på møtet.

Han trakk også fram at Lyse har gått med på at de skal forskuttere og ha ansvar for å kreve inn pengene, i de tilfeller der en tredjemann også forventes å dra nytte av investeringene som gjøres.

BLE UTSATT

Når nye boliger bygges, utgjør alltid anleggsbidraget for å bli koplet på elnettet en del av kostnaden. Fram til nå har det eksistert et bunnfradrag på 30.000 kroner for den enkelte husstand i forbindelse med denne tilkoplingen. Men en slik praksis er ikke lovpålagt, og praktiseres derfor bare frivillig av nettselskapene. Nå står Lyse Elnett overfor betydelige investeringer i forbindelse med oppgraderinger av el-nettet. Dette var bakgrunnen for at

Gjennom forhandlinger med Lyse har selskapet altså kommet oss i møte på en rekke punkt. Dette står i sterk kontrast til hva bransjen og andre næringsforeninger rundt om i landet har fått til.

Egil Skjæveland

selskapet i i fjor høst sendte varsel om at bunnfradraget ville bli fjernet fra 1. januar 2015. Ressursgruppen for bygg og anlegg i Næringsforeningen hadde mildt sagt liten sans for kostnadsøkningen – som til sjuende og sist vil havne hos boligkjøperne.

- I første omgang påpekte vi det uheldige i at dette vil kunne gjøre alle nye boliger opp mot 30.000 kroner dyrere over natten. Dessuten reagerte vi på at dette ble foreslått innført på meget kort varsel og uten særlig mye informasjon på forhånd, forteller leder i ressursgruppen, Egil Skjæveland.

Skjæveland er også leder for akkvisisjon i Øster Hus Tomter.

FIKK UTSETTELSE

Lyse Elnett var som forventet lite villige til å gå tilbake på fjerningen av bunnfradraget.

Det var nesten fullt hus i Rosenkildehuset da den nye praksisen rundt tilkoplingsgebyret til elnettet for nye boliger ble gjennomgått.

Etter samtaler med Næringsforeningens ressursgruppe, gikk selskapet likevel med på å utsette endringen av praksis til 1. juli 2015. På nyåret jobbet ressursgruppen aktivt politisk for å få Lyse til å kutte ut anleggsbidraget i sin helhet – og heller ta inn disse pengene over nettleien, fordelt på alle abonnenter.

- Vi fikk en del støtte for dette og saken gikk helt til topps i bedriftsforsamlingen på konsernnivå i Lyse. Men der fikk vi dessverre ikke gjennomslag, sier Skjæveland.

Lyse Elnetts argument var at nettleien allerede var satt opp. I tillegg ville det ta mange år før disse pengene ble dekket inn i sin helhet, dersom utgiftene med tilkopling til strømmettet for nybygg skulle tas over nettleien.

- Gjennom forhandlinger med Lyse har selskapet altså kommet oss i møte på en rekke punkt. Dette står i sterk kontrast til hva bransjen og andre næringsforeninger andre steder i landet har fått til. Det siste eksempelet er BKK i Bergen, der nye regler blir innført fra nyttår med et par ukers forhåndsvarsel, sier Skjæveland.

Det kan også være verdt å merke seg at bransjen selv nå har fått anledning til å hente inn tilbud på etablering av gatelys, samt gjøre selve gravearbeidet selv.

Egil Skjæveland kunne helst tenkt seg at utgiftene med å kople nye boliger til elnettet ble dekket inn over nettleien, men mener likevel at Næringsforeningen har fått til viktige endringer i praksisen i forhold til det som først ble foreslått fra Lyse.

JOSTEIN SOLAND

Om fellesskap, forankring og følelser

Vi har vært gjennom en ny jul – med diskusjon om skolens julegudstjenester, Lucia-markeringer og gangen rundt juletreet. Vi har tatt imot rundt 30.000 flyktninger i Norge siste året. Før jul gikk Norge for 12. gang etter 2001 igjen til topps på FNs levekårsundersøkelse. Vi er ikke bare verdens rikeste land, men også verdens beste land å leve og virke i. Da er det betimelig å spørre: Hvor finner vi vårt felles verdigrunnlag?

Statskirken ble avviklet i mai 2012. Kirken er blitt et trossamfunn på linje med alle andre. Vi skal alle få velge hver vår tro. Trosfrihet må bygge på gjensidig respekt: Vi må oppføre oss mot andre slik vi forventer de skal oppføre seg mot oss.

I Edda-diktet «Hávamål» kan vi lese om våre forfedres verdier og samfunnsinnsikt: Gjesten skal vise respekt for vertskapet, en leveregel som fortsatt gjelder når vi er på besøk. Var det denne urgamle vertskapsforståelsen som fikk UDI til å trekke tilbake pålegget om å fjerne kristne symbol i midlertidige asylmottak i kristne institusjoner?

Fellesskapet viser seg aldri tydeligere enn rundt julen og på 17. mai. Vi feirer Jesu og nasjonens fødsel. Med julebyer og julegater, tenning av julegraner, julebord og julekalender, juleselskap og presanger, Mens vi synger «Et barn er født i Betlehem» – med et aldri så lite minne om hva julen egentlig handler om.

På 17. mai feirer vi friheten med våre norske flagg og barnetog. Vi synger «Ja, vi elsker» og priser «Norske mann i hus og hytte» – og takker Gud som beskyttet oss da det så som mørkest ut – «så vi vant vår rett». Flagget fikk vi fra Danmark og la like godt et blått kors opp på Dannebrogshvite. Vi fikk vårt «Norge i rødt, hvitt og blått». Vi omgir oss med kristne symboler for å vise vårt norske fellesskap.

FORANKRING

Før kristningen av landet på 1000-tallet var julen den store hedenske festen rundt vintersolverv. Her dukker de første nissene opp. I folketroen var han et overnaturlig vesen. På 1800-tallet ble folketroen smeltet sammen med kristendommen og den katolske helgenen St. Nikolas, som hos oss ble til Nilas eller Nis.

Julen og julenissen er altså en sammen-smeltning av hedenske og kristne tradisjoner.

Grunnloven av 1814 bygger på Moselovens ti bud. Samtidig legger den opp til et folkestyre etter gresk tradisjon. Dette er kjernen i den vestlige verdens kultur som det har tatt to tusen år å utvikle.

Drømmen om demokratiseringen av diktatorstyrete samfunn utløste «Den arabiske våren». I Libya ble Gaddafi tatt av

dage uten at det fantes et styringsdyktig flertall. Det ble en vårløsning helt ute av kontroll. Den skyllet videre gjennom Egypt, Jemen og Syria – land som har endt opp med kaos – hvis ikke nye diktatorer har tatt makten. Enorme flyktningestrømmer er kommet på vandring – på flukt fra krig og IS. Og IS sitt store prosjekt er nettopp å bekjempe den vestlige kulturen – som ifølge ortodokse muslimer er verdens ondskap.

Alt i 2011 fikk vi en offentlig utredning i Norge som tok for seg mottakstilbudet til asylsøkerne som vi så komme. Den fikk tittelen «I velferdsstatens venterom» (NOU 2011:10) og om «Utvalgets verdiforankring» leser vi: «Prinsippet om alle menneskers iboende verdighet og likeverd er grunnleggende. Det norske samfunnet bygger på solidaritet og på vilje til å yte og dele. Alle plikter å slutte opp om samfunnets lover og respektere demokratiske grunnverdier. Tillit til samfunnets institusjoner og tillit til innbyggerne imellom er en nødvendig forutsetning.» I Norge handler det både om retter og plikter, om felles verdier – vårt kulturgrunnlag.

FØLELSER

Det norske fellesskapet bygger på omforente verdier. Disse har vært selve fugemassen for det nasjonale fellesskapet. I et flerkulturelt samfunn vil mye av fugemassen forvitne – fellesskapet vil svekkes. Mange vil distansere seg fra disse. Blir avstandene for store, vil fellesskapet få skikkelige utfordringer.

Etter siste verdenskrig gikk unger flest på søndagsskole. Der sang vi «Navnet Jesus – blekner aldri, intet det utslette kan». Det var en naturlig oppfølging av dagene i folkeskolen som begynte med «Fadervår» og kunne fortsette med pugging av salmevers – som vi forstod lite av.

Etterkrigsgenerasjonen har fått Jesus til å blekne mer enn i de foregående 1000 årene. Statskirken er avviklet, og Norge er en sekularisert stat. Vi har fått et flerkulturelt samfunn, sier vi. Vi kan snakke om et samfunn med flere religioner. Men er det ikke våre kjerneverdier – nedfelt i lover og sedvane – som er vår kultur?

Sekularisering innebærer frigjøring fra normer. Skilsmisser er akseptert, som samboerskap, likeså homofilt og lesbisk

samliv. Eggdonasjoner og leielivmor var utenkelige begreper. Det som tidligere ville vært normbrudd og forbundet med skam, skjer i dag med den største selvfølgelighet. Individets frihet og integritet står i sentrum.

De mange asylsøkerne bringer nye verdier til landet. Og det forventes at vi hilser dem med respekt i vårt samfunn. Antallet norske borgere som velger å stå utenfor statskirken øker. Men når julen kommer, fortsetter vi å binde fellesskapet sammen i gangen rundt juletreet. Og folk flest strømmer til kirkenes julegudstjenester – for å toppe julefølelsen. I julen og på 17. mai bygger vi fortsatt vårt fellesskap fortsatt på mange symboler.

For IS representerer Vesten verdens ondskap som de – den gode kraften – erklærer krig mot – med en raskap som vi skal langt tilbake i historien for å finne maken til. Vesten går sammen med Russland til krig mot IS og terrorismen. Men økt militærnærvær i Syria er for IS oppfyllelsen av profetien om at det endelige slaget – apokalypsen – skal finne sted. I landsbyen Dabiq i Syria vil endetiden inntre – der det gode beseirer det onde.

Det var denne historien Carl Bildt sist høst fortalte i Konserthuset på «Pulpit 2015» – ortodokse muslimers kamp mot verdens ondskap, er en kamp mot Vesten for å kunne opprette den islamske verdensstaten – kalifatet.

Her lever vi i Norge – landet med verdens beste levekår. God fordeling av våre økonomiske ressurser, likestilling mellom kjønnene, høyt utdanningsnivå og god sysselsetting. Sier FN. Og vi kan legge til: Vi lever i verdens rikeste land. Vel forankret som fellesskap i den vestlige verdens verdier...

Vi har gjennomlevd nok en god jul. Men nå kommer utfordringen: Hvordan skal vi makte å integrere 30.000 asylsøkere i Vesten, i det norske samfunnet – med våre demokratiske tradisjoner og vårt grunnleggende likestillingssyn? Det har tatt 1000 år å utvikle dagens norske samfunn. Hvor lang tid vil fremmede trenge for å bli integrert? I erkjennelse av og lojalitet til våre vestlige verdier?

Hva skal vi gjøre? Hvorfor? Og hvordan skal vi gjøre det?

International Network of Norway 10 Year Jubilee

2006 –The Stavanger region started the largest recruitment campaign seen, in order to attract enough engineers to the area.

BY: RANDI MANNSÅKER

Our member companies found the skilled workers and currently our region has inhabitants from over 180 countries residing here. INN was established as a Stavanger of Chamber project in co-operation with these member companies to welcome newcomers to the region.

600 EVENTS

We are proud to be the regions largest international network and have during the past 10 years held over 600 events and seminars sharing important information and knowledge with newcomers to the region. The topics have varied from taxation, the property market, employment for accompanying spouses to outdoor activities such as skiing, kayaking and hiking. In

addition we have held over 300 cultural training classes for the new employees and families. It's important to know what to expect when moving to the region in order to have a smooth transition into Norwegian life and embrace all that Norway has to offer. We have sent 110 monthly newsletters and published three 'New to the Stavanger Region' guide books. We want to acknowledge all our members, individuals and organizations who have donated their time and competence during this decade. Without them we wouldn't be able to provide such an extensive program for our newcomers.

LOOKING FORWARD

We had plans to celebrate our 10 year jubilee, however as the market situation has been rather challenging for many companies in 2015, we've chosen to postpone any celebrations until such time that it's deemed appropriate.

We will as always be providing our events and seminars together with our

The INN Team, Inger Tone Ødegård og Randi Mannsåker.

dedicated working partners and look forward to seeing our members throughout 2016. We included a selection of photos from some of our events.

We had the honour of the Italian Ambassador Giorgio Novello participating at our Italian evening.

We've had lots of good publicity in regards to our events in co-operation with NAV Rogaland and NAV Eures.

F.v. Pedro Abreau, Ambassador Clara Nunes des Santos and Sandra Andrade

Kyungsu Kong happy to have made it to Kjerag

Annually we have a kayaking event together with Stavanger kajakk klubb

A fun evening together with The Stage Dance Academy

From one of the many skiing trips to Sirdal with the INN team

County Governor, Magnhild Meltveit Kleppa, gave a welcome address at our 1814 Bicentenary Concert.

INN Area Orientation Course day.

From one of our 'Learn how to ice skate' events.

INN EXPATS EVENTS IN JANUARY:

- 12.01 Tax when leaving Norway
- 14.01 Science of Happiness
- 18.01 Information meeting
– Mulighetsterminalen
- 20.01 Global morning at Sølverget
- 23.01 The Burns Supper
- 02.02 INN Entrepreneur 2016
- 06.02 Skiing and playing in the snow
– family event
- 07.02 Skiing – beginner program for adults

www.rosenkilden.com

International Network of Norway (INN) - The Region's largest International Network

- » Regional welcome programme for newcomers
- » INN Area Orientation course
- » Out Country Orientation course
- » Repatriation course day
- » Career Re-development programme
- » Cultural awareness
- » Networking
- » Introduction to Norwegian activities and sports
- » Job training sessions for spouses
- » Monthly newsletter in English

INN team: Randi Mannsåker and Inger Tone Ødegård

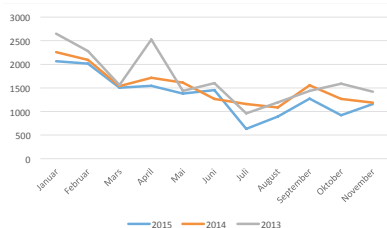

From one of our 17th of May celebrations.

November 2015

1162

utlyste jobber

Det ble registrert 1162 ledige stillinger i løpet av november i Rogaland. Det er en nedgang på 2 prosent sammenliknet med samme periode i fjor, og 18 prosent lavere enn 2013. Dermed har det i november jevnet seg noe ut, sammenliknet med tidligere år.

	nov.14	nov.15
Ledere	17	21
Ingeniør- og IKT-fag	85	65
Undervisning	86	133
Akademiske yrker	72	36
Helse, pleie og omsorg	411	375
Banre- og ungdomsarbeid	31	67
Meglere og konsulenter	35	71
Kontorarbeid	52	44
Butikk- og salgsarbeid	95	61
Jordbruk, skogbruk og fiske	2	2
Bygg og anlegg	87	102
Industriarbeid	65	63
Reiseliv og transport	54	59
Serviceyrker og annet arbeid	95	63
Uoppgitt	0	0
Totalt	1187	1162

Tallgrunnlaget til rekrutteringsindeksen utarbeides av NAV og presenteres hver måned i Rosenkilden. Indeksen viser hvor mange nye stillinger som ble lyst ut i løpet av hele måneden.

Nå er gründerne

De 14 første gründerne har nå flyttet inn i Nye muligheters gründerhus i Ankerkvartalet og er nå godt i gang. Innovative investeringsprodukter, gjenbruk av steinmasser, patenterte løftesystemer, deling av musikk og big data – er bare noen av prosjektene. – Vi er i gang med markedsanalyse og håper å være på vei ut i markedet etter fire måneder her, forteller Norma Wong.

TEKST OG FOTO:
EGIL HOLLUND

Hun har doktorgrad i offentlig administrasjon. Sammen med Anders Melhus, som har økonomi- og jusbakgrunn, ønsker de å introdusere investeringsproduktet Social Impact Bonds, eller obligasjoner for sosial utvikling, i det norske markedet. De er nå blant de 14 gründerne som har inntatt Gründerhuset – og har fått anledning til å være fire måneder gratis i gründerfellesskapet.

– Social Impact Bonds er et nytt investeringsprodukt som ble introdusert i Storbritannia i 2010. Det fungerer slik at investorer gjør en avtale med det offentlige om å forsøke å redusere en sosial utfordring. Et eksempel kan være arbeidsledighet blant unge. Dersom innsatsen til investorene lykkes, betaler det offentlige det de har spart – i henhold til den på forhånd inngåtte avtalen. Men andre ord, skal investorene få noe igjen – må de lykkes med prosjektet, forteller Melhus.

De har stor tro på produktet – og har så langt fått mange positive tilbakemeldinger.

– Jeg har naturlig nok stor interesse for offentlig virksomhet, og hvordan denne kan forbedres og effektiviseres. Jeg tror dette investeringsproduktet kan være en god måte å få til mye, sier Wong.

KJEMPEOPTIMISTER

En av dem som har tro på gründerne er administrerende direktør i SpareBank 1 SR-Bank, Arne Austreid.

– Her kan vi få til noe som er viktig for regionen og viktig for Norge. Vi er kjempeoptimister, sa Austreid, da han tente lyset – og med det ga avsparket til satsingen.

Næringsforeningen i Stavanger-regionen, Ipark, Innovasjon Norge og SpareBank 1 SR-Bank står sammen bak Nye muligheter. Gjennom hele høsten har jakten på nye prosjekter og ideer pågått, blant annet gjennom fire workshops på Rosenkildehuset og aktivt nettverksarbeid. Noen av prosjektene som er funnet fram til er det gründerne som står bak og nå har altså de første av disse flyttet inn i Gründerhuset i Ankerkvartalet.

Det er SR-Bank som stiller disse lokalene til rådighet. Samlet bidrar banken med ressurser til en verdi av 2,5 millioner kroner i satsingen, i tillegg til kompetanse, muligheter for lån og kobling mot investormiljøet i regionen.

– Det har vært en grundig prosess. Vi har brukt noen måneder på å komme i gang. Men når jeg nå ser resultatet, synes jeg det har vært vel verdt det, sa Austreid.

Både han og resten av de frammøtte ved åpningen lot seg imponere over spennet og nivået på ideene og gründerne bak dem.

– 12 ideer og 14 mennesker fra fem forskjellige nasjoner. Dette kommer til å bli veldig, veldig bra, konstaterte Austreid.

DE FØRSTE KUNDENE

En av de andre som nå har flyttet inn i Gründerhuset er Astri Kvassnes. Hun er geolog og deltok på en av workshopene til Nye muligheter tidligere i høst. Sammen med en partner i Bergen har hun nå startet Restone – et selskap som skal spesialisere

på plass og i arbeid

Anders Melhus og Norma Wong skal gjennomføre markedsanalyser og undersøke potensialet for sitt investeringsprodukt i løpet av de fire månedene de skal holde til i Gründerhuset.

seg på håndtering av steinmasser i forbindelse med vei- og anleggsprosjekter.

- Steinmassene er ofte en utfordring å kvitte seg med for utbyggere, men med riktig kunnskap og planlegging, kan de være en stor ressurs. Det er her vi kommer inn, forklarer hun.

I løpet av de fire månedene hun skal være på Gründerhuset, er planen at de allerede skal være i godt i gang og i dialog med sine første kunder.

Gründerhuset har nå altså åpnet dørene. I utgangspunktet får de som blir tatt opp gratis lokaler, rådgivning og blir del av et fellesskap i fire måneder. Det vil kontinuerlig tatt opp nye kandidater. Dersom du har et interessant prosjekt og mener du bør flytte inn i Gründerhuset, så ta kontakt med Næringsforeningen eller SR-Bank.

Arne Austreid, administrerende direktør i SpareBank 1 SR-Bank, tente lyset i Gründerhuset.

Astri Kvassnes er en av dem som har flyttet inn i Gründerhuset.

NYTT OM NAVN

DIROY SUPPIAH
Trainee i Dataplan

Diroy Suppiah begynte som trainee hos Dataplan IT Partner AS 23. november 2015. Diroy er utdannet dataingeniør ved Universitetet i Stavanger og har spesialisert seg innen sikkerhet, drift, databaser og programmering

ANNETTE HERLAND
Konsulent i Dataplan Solutions

Anette Herland begynte i Dataplan Solutions 1. desember som konsulent på OneStopReporting. Annette kom fra stillingen som Project Controller i Drilling Support System AS og Fabi AS

LENE HAVN HEIMVIK
Lærling i D10 Reklamebyrå

Gjennom hennes år på Medier & Kommunikasjon, og Mediedesign på Vågen VGS, har hun blant annet utviklet gode mediekunnskaper. Noe som er veldig greit når kun det beste er godt nok for kundene! Som lærling i D10 kommer det også godt med at hun tidligere både har illustrert og designet for egne kunder, som for eksempel Novartis og Norges Psoriasis- og eksemforbund.

EINAR ELLINGSEN JR
Salgssjef og Partner i Bemanningsbyrået Stavanger AS

Einar Ellingsen jr. har sin utdanning innen Salg og Service, og har over 10 års erfaring med salg/rådgivning og rekruttering fra ulike bransjer. Han har blant annet jobbet som forsikringsrådgiver i Tryg og markedssjef i SG Finans, og har de siste 4 år jobbet med rekruttering og utleie av personell innenfor finans, industri og olje & gass.

**35 m² åpent landskap
med 3 kontorplasser
til leie i 2. etasje
av Rosenkildehuset**

KONTAKT ELISABET STANA FOR MER INFORMASJON:
stana@stavanger-chamber.no // 971 78 089

ANNONSER OG INNSTIKK

Størrelse angitt med BxH.
Prisene er medlemspris.

Helside: 230x310 mm, 194x280 kr. 19.750,-
Halvside: 194x136 mm (liggende) kr. 11.950,-
Kvartside: 194x67,5 mm (liggende) kr. 6.750,-
Innstikk: Pris etter avtale. Fem prosent rabatt for medlemmer.

Pumps & Pipes-avtalen signert i Houston

Nå er avtalen som gjør Stavanger til et Pumps & Pipes-knutepunkt i Europa, signert i Houston. Før jul fulgte 50 forskere i Stavanger en Pumps & Pipes-konferanse i Houston via videostreaming.

TEKST OG FOTO:
INGER TONE ØDEGÅRD

Signeringen fant sted hos Generalkonsul Morten Paulsen. Fra Houston sin side deltok Dr. Alan B. Lumsden fra Houston Methodist Hospital og Dr. William Kline fra ExxonMobil Research Company.

Fra Norge deltok blant annet administrerende direktør Ole Ringdal fra IRIS, som skal koordinere Pumps & Pipes-prosjektet og administrerende direktør Kristin Reitan Husebø i Greater Stavanger.

- Helsedepartementet har gitt fem millioner kroner til etableringen av Pumps & Pipes, for en periode på to år. Men vi tenker langsiktig og planlegger nå å fastsette en engasjert prosjektleder i fast stilling, sier Ringdal til Rosenkilden.

Han leder også en styringsgruppe med representanter fra Universitetet i Stavanger (UiS), Stavanger Universitetssjukehus (SUS), IRIS, Norwegian Smart Care Cluster (NSCC) og Greater Stavanger. Initiativtakere har vært SUS og forskningsdirektør Stein Tore

Til stede ved signeringen: Dr. Alan B. Lumsden, Medical Director of the Methodist DeBakey Heart & Vascular Center, Øystein Lund Bø, dekan ved Universitetet i Stavanger, Morten Paulsen, generalkonsul i Houston, Kristin Husebø Reitan, administrerende direktør i Greater Stavanger, William E. Kline, Function Manager Drilling & Subsurface, ExxonMobil Research Company, Ole Ringdal, administrerende direktør ved IRIS og Stein Tore Nilsen, forskningsdirektør ved Stavanger universitetssjukehus.

Administrerende direktør Kristin Reitan Husebø i Greater Stavanger og administrerende direktør Ole Ringdal fra IRIS, i forbindelse med signeringen i Houston.

Nilsen, sammen med IRIS og Ole Ringdal. Ipark og Prekubator TTO vil også være sentrale i veien videre.

Styreleder i Greater Stavanger, ordfører Christine Sagen Helgø, har vært en aktiv pådriver for prosjektet, og har også bidratt med finansiering for å få prosjektet i gang.

VIL BETY MYE

Ole Ringdal er overbevist om at Pumps & Pipes vil bety mye for regionen på sikt.

- Pumps & Pipes bringer helseforskningen i regionen til et nytt nivå og IRIS på et nytt spor. Det vil skape ny innovasjonskraft for regionens olje- og gasssektor og styrke samarbeidsgrunnlaget for forskere ved SUS, UIS og IRIS, sier Ringdal.

Pumps & Pipes ble etablert i Houston i 2007 og er et initiativ for å skape en møteplass som grunnlag for kompetanseoverføring mellom olje og helsesektoren. Det opprinnelige nettverket er lokalisert

i Houston og jobber for å samle ledende fagfolk og forskere innen energi, medisin, akademisk og romfart for å utveksle ideer og utforske nye teknologioverføringer på tvers av fagfelt. Nå etableres altså Norwegian Pumps & Pipes i Stavanger-regionen.

ØKT VERDISKAPING

Det overordnede målet er at Pumps & Pipes skal skape grunnlag for forskning, utdanning, teknologioverføring, ny næringsutvikling og økt verdiskaping.

Pumps & Pipes gjennomførte mandag kveld en konferanse i, som ble fulgt av cirka 50 forskere i Stavanger via videostreaming.

Nå skal altså prosjektleder ansettes så raskt som mulig. Etter hvert som de praktiske forhold er på plass, vil det bli en nærmere presentasjon av prosjektet, inkludert hvordan forskerne ønsker et aktivt samarbeid med fagmiljøene i regionen og bedriftene for videre nyskaping.

BLI SYNLIG. BLI PROFILERT.

Rosenkilden

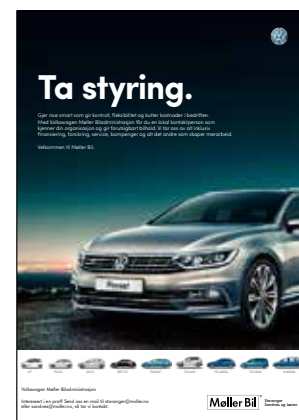
Med en annonse hos oss
når du over 50.000 lesere.

Vi tilbyr våre medlemmer markedets
beste priser for profilering.

Ta kontakt for pakketilbud.

Medieplan 2016 / materiellfrister

Utgivelsemåned	Annonse/materiellfrist
Februar	20. januar
Mars	24. februar
April	19. mars
Mai	20. april
Juni	25. mai
August	6. juli
September	24. august
Oktober	21. september
November	19. oktober
Desember	23. november
Januar	21. desember

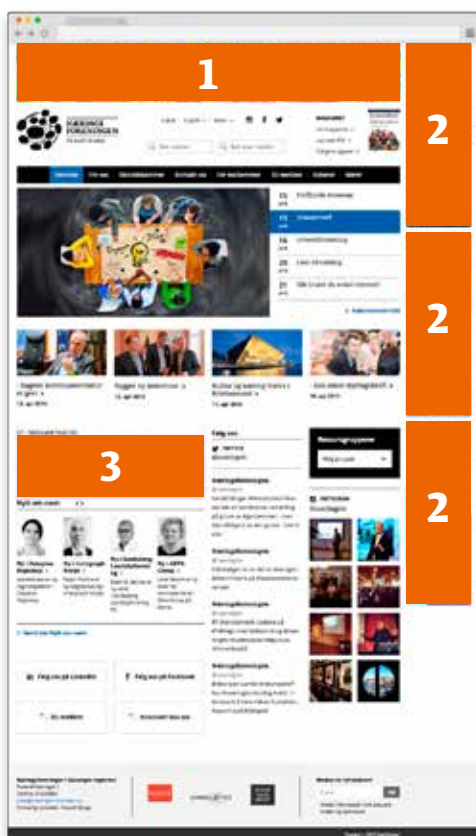

Eksempler på medlemmer i Næringsforeningen som har gode erfaringer med markedsføring i våre kanaler.

**Bli synlig i
Norges største
næringsforening
og i regionens største
næringslivsmagasin.**

Næringsforeningen.no

Ca. 1700 daglig besøkende.

Størrelser og priser

Plassering	Størrelse
1 Toppbanner (1 plassering, 3 annonser rullerer)	940 x 141 px
2 Skyskraper (3 plasseringer, 3 annonser rullerer)	158 x 450 px
3 Netboard (1 plassering, 1 annonse)	460 x 151 px

Kontakt oss allerede i dag!

**EKSTRA GUNSTIGE PAKKETILBUD FOR
AVTALER SOM INNGÅS FØR NYTTÅR.**

Salgsansvarlig Rune Dale

E-post: dale@naeringsforeningen.no

Mobil: 920 54 779

Prosjektleder Randi Mannsåker

E-post: mannsaaker@naeringsforeningen.no

Mobil: 464 12 959

Helt logisk!

18 mål. Framtidsrettet mulighet for bedrifter som er opptatt av logistikk og tilgjengelighet!

Nå har vi en byggeklar tomt på 18 mål i Gjesdal Næringspark like sør for Ålgård, kloss ved E39 og med uvanlig gode eksponeringsmuligheter.

Svært gunstig pris

Sammenlignet med Forus, er dette en mulighet som ligger på om lag halve prisen.

Korte avstander

Ålgård sentrum: 4 km
Sandnes sentrum: 18 km
Ganddal godsterminal,
Sandnes: 19 km
Forus: 22 km
Stavanger lufthavn,
Sola: 29 km
Risavika Havn: 32 km
Stavanger: 32 km
Egersund: 41 km

Eie – leie

Tomten kan kjøpes helt eller delvis. Tomten er planert og byggeklar. Vi har allerede gjort verdifull prosjektering, og vil kunne gi gode innspill på vei mot ferdig bygg. Om ønskelig kan Masiv Eiendom AS tilby å inngå et leieforhold på nybygg.

E39 utvides

Dette er allerede regionens beste beliggenhet i forhold til logistikk og distribusjon. Og om få år utvides E39 med fire felt fra Sandnes til Ålgård. Da reduseres kjøretiden betraktelig.

Gjesdal Nærings park

Kontakt Frank Skjæveland 930 05 040 Se også masiv.no